



- §16a-miljøgodkendelse til
Koosgård
Ibskervej 30
3730 Nexø

Kolofon: Bornholms Regionskommune; Februar 2022
Journalnummer: 09.17.19P19-0018
Udarbejdet af: Center for Natur, Miljø og Fritid
Sagsbehandler: Helle Thers/Katrine Høst (naturafsnit)
Kortbilag: Geodatastyrelsen

§ 16A MILJØGODKENDELSE

til

Koosgård

Ibskervej 30, 3730 Nexø



Gyldighed

Denne tilladelse meddeles efter § 16 a, stk. 2 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbe-
kendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer.

Tilladelsen gælder fra annonceringsdatoen den 22. februar 2022

DATABLAD

Titel:	§16a-miljøgodkendelse til Koosgård
Tilladelsen omfatter:	Svineproduktion med søer, smågrise og polte. Produktionsareal: 4.823 m ² fordelt på 11 staldafsnit.
Dato for tilladelse:	22. februar 2022
Husdyrbrug:	Koosgård, Ibskervej 30, 3730 Nexø
Matrikelnummer og ejerlav:	29a Hovedejerlavet, Ibsker
Ejendomsnummer:	4000110883
CVR-/P-nummer:	29894353/1012676065
CHR-nummer:	114 381
Ansøger (driftsansvarlig) og ejer:	Preben Bjerregaard
Adresse:	Ibskervej 35, 3740 Svaneke
Kontaktoplysninger: Konsulent:	40942065; e-mail: pb@ellesgaard.com Kirsten V. Kyndesen, Bornholms Landbrug & Fødevarer, Rønnevej 1, 3720 Aakirkeby, kvk@blf.dk .
Tilsynsmyndighed:	Bornholms Regionskommune, Center for Regional Udvikling, IT og Sekretariat, Skovløkken 4, 3770 Allinge
Kontakt tilsynsmyndighed:	Tlf. 5692 0000; e-mail: nmf@brk.dk ; Hjemmeside: www.brk.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Datablad	3
Indholdsfortegnelse	4
Resumé	6
Tilladelsen med vilkår	8
Afgørelse om tilladelse efter husdyrbruglovens § 16 a	8
Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion.....	9
Vilkår for driften	9
Gyldighed – udnyttelse og bortfald.....	14
Retsbeskyttelse og revurdering.....	15
Offentlighed	15
Klagevejledning	15
Beliggenhed og landskabelige forhold	17
Bygninger og faste afstandskrav.....	17
Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet	20
Husdyrproduktion	22
Husdyrhold og staldanlæg.....	22
Produktion og håndtering af husdyrgødning	26
Ressourceforbrug	27
Foder og foderopbevaring	27
Vand 28	
Energi 29	
Diverse hjælpestoffer	29
Reststoffer	30
Spildevand.....	30
Affald 30	
Gener fra husdyrbruget	31
Lugt 31	
Støj og rystelser	34
Støv 35	
Lys 35	
Fluer og skadedyr.....	36
Transport	36
Ammoniaktab og naturpåvirkning	38
Ammoniakemission og BAT-krav	38

Påvirkning af naturområder	40
Mulige driftsforstyrrelser og uheld	45
Egenkontrol og dokumentation	48
IE-brug	49
Samlet vurdering	50
Bilag 51	
Bilagsoversigt:	51
Bilag 1. Produktionsareal ansøgt, nudrift og 8-årsdrift	52
Bilag 2. Beredskabsplan for Koosgård	55
Bilag 3. Naturberegningpunkter	57

RESUMÉ

Preben Bjerregård ansøger hermed om husdyrtilladelse i henhold til husdyrbruglovens § 16 a til en ændring af produktionen på ejendommen Koosgård, Ibskervej 30, 3730 Nexø.

På Koosgård er der i nudrift en tilladt produktion på ca. 780 årssøer, 18.200 smågrise og 400 polte i henhold til godkendelse givet i 2016. I godkendelsen fra 2016 er der givet tilladelse til udvidelse af produktionen i to etaper. Første etape med udvidelse til 700 årssøer, 18.200 producerede smågrise (7,2-32 kg) og 400 producerede polte (35-107 kg) er udnyttet. Anden etape med udvidelse til 1.300 årssøer, 42.400 producerede smågrise (7,2-30 kg) og 700 producerede polte (35-107 kg) er kun delvist udnyttet. I forbindelse med anden etape er der givet tilladelse til forlængelse af eksisterende drægtighedsstald samt opførsel af en ny bygning indeholdende fare-, smågrise- og poltestald. Drægtighedsstalden er forlænget, men ikke i det omfang, der blev givet tilladelse til i anden etape. En ny bygning indeholdende fare-, smågrise og poltestald er ikke opført. En del af smågrisene overføres fortsat ved fravæning til anden ejendom og i forbindelse med den påbegyndte udvidelse er der overført et øget antal grise.

Den eksisterende produktion ønskes godkendt efter den nye husdyrregulering (stipladsmodellen) med en mindre udvidelse i form af babystalde. Dernæst søges om en større udvidelse af produktionen, hvor der søges om en ændring i forhold til den ikke udnyttede anden etape i den eksisterende godkendelse.

Den eksisterende smågrisestald ønskes ændret til farestald. Der ønskes endnu en babystald til de mindste grise og foretaget en yderligere forlængelse af drægtighedsstalden. Drægtighedsstalden ønskes forlænget mere end hvad der er givet tilladelse til i den tidligere godkendelse. Dette skyldes, at der bla. ønskes et ekstra areal med opsamlings- og aflastningsstier. Opførsel af en ny bygning (fare-, smågrise- og poltestald) gennemføres ikke. Samlet vil den ønskede udvidelse af produktionen ikke overskride den eksisterende godkendelse (etape 2). Der bliver tale om et større antal søer, mens produktionen af smågrise begrænser sig til kun at omfatte babystaldene, hvor de mindste grise opstaldes inden overførsel til anden ejendom.

Ansøgt drift omfatter et samlet produktionsareal 3.382 m² med den nuværende produktion udvidet med babystalde og 4.823 m² efter en udvidelse af soholdet.

Husdyrgødningen fra produktionen opbevares i en eksisterende og i en ny gyllebeholder opført i forbindelse med første etape af eksisterende godkendelse. Der er givet tilladelse til opførsel af endnu en gyllebeholder. Denne er endnu ikke realiseret og ønskes ikke opført. Ved en udvidelse af produktionen opføres en ny for-tank i forbindelse med forlængelsen af drægtighedsstalden

Ansøgningen er indgivet i henhold til husdyrbruglovens § 16 a og er der er tale om et IE-brug idet der er mere end 750 årssøer. Ansøgningen er indsendt til Bornholms Regionskommune gennem det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk (skema nr. 224092 + scenarieberegning i skema nr. 224666 for eksisterende produktion udvidet med babystalde).

De nye bygninger, der opføres/opsættes overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på ejendommen og naboskel.

I ansøgningen er der foretaget beregninger der viser, at de krævede lugtgeneafstande mellem staldene og omkringboende overholdes.

På baggrund af ejendommens beliggenhed og beskrivelsen af driften forventes produktionen desuden ikke at forårsage væsentlige gener for naboer og forbipasserende i form af støv, støj og rystelser, lys, transport eller forekomst af skadedyr. Tilsvarende vurderes husdyrbrugets brug af ressourcer (herunder foder, energi og vand) samt håndtering af reststoffer (herunder affald og spildevand) ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

I ansøgningen er der foretaget beregninger af den samlede ammoniakudledning fra produktionen og dennes påvirkning af omkringliggende naturområder. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil forårsage væsentlig påvirkning af ammoniakfølsomme naturområder i området.

Ammoniakudledningen fra husdyrbruget må ikke overskride et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Den ansøgte husdyrproduktion opfylder dette krav ved anvendelse af teknologien gyllekøling og ved overdækning af gyllebeholdere.

I tilladelsen er der redegjort for de miljømæssige konsekvenser af det ansøgte og husdyrbrugets anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakudledningen til omgivelserne.

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at indretning og drift af husdyrbruget og håndtering af husdyrgødningen sker i overensstemmelse med gældende regler, og at driften kan foregå uden væsentlig påvirkning af miljøet eller omkringboende, som dette er defineret i husdyrbrugloven. Kommunen vurderer desuden, at projektet ikke vil påvirke eller true arter og naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder, eller bilag IV-arter og deres yngle- og rasteområder.

TILLADELSEN MED VILKÅR

I dette kapitel beskrives den ansøgte produktion og baggrunden for den meddelte afgørelse om tilladelse med tilhørende vilkår for driften. Desuden beskrives en række juridiske forhold ved tilladelsen, samt hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger. Til sidst beskrives mulighederne for at klage over afgørelsen.

Afgørelse om tilladelse efter husdyrbruglovens § 16 a

Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid har vurderet, at der i henhold til de gældende regler¹ kan meddeles tilladelse til den ansøgte svineproduktion på husdyrbruget Koosgård, Ibskervej 30, 3730 Nexø, 29a Hovedejerlavet, Ibsker.

Miljøgodkendelsen omfatter godkendelse af den eksisterende produktion efter den nye husdyrregulering efter stipladsmodellen samt mulighed for at udvide produktionsarealet med en mindre udvidelse i form af babystalde. Dernæst søges om en større udvidelse af produktionen, hvor der søges om en ændring i forhold til den ikke udnyttede anden etape i den eksisterende godkendelse.

Produktionsanlægget ønskes ændret og udvidet, således at den eksisterende smågrisestald ændres til farestald. Der ønskes endnu en babystald til de mindste grise og foretaget en yderligere forlængelse af drægtighedsstalden. Drægtighedsstalden ønskes forlænget mere end hvad der er givet tilladelse til i den tidligere godkendelse. Dette skyldes, at der bla. ønskes et ekstra areal med opsamlings- og aflastningsstier. Opførelse af en ny bygning (fare-, smågrise- og poltestald) gennemføres ikke. Samlet vil den ønskede udvidelse af produktionen ikke overskride den eksisterende godkendelse (etape 2).

Det eksisterende staldanlæg er i ansøgningen indsat som nudrift. Ansøgt drift omfatter et samlet produktionsareal 3.382 m² med den nuværende produktion udvidet med babystalde og 4.823 m² efter en udvidelse af soholdet.

Da det ansøgte produktionsareal overstiger 100 m², er husdyrbruget omfattet af husdyrbruglovens regler. Ammoniakemissionen fra anlægget beregnes til mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år, og antallet af stipladser til årssøer er over 750 stk., som definerer et IE-brug. Derfor meddeles tilladelsen efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2.

Tilladelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen med tilhørende bilag og øvrigt materiale fremsendt af ansøgers konsulent. Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering – se de følgende afsnit 0 - 0.

Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med de stillede vilkår i nedenstående Afsnit 0 og bestemmelserne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen) samt øvrig gældende lovgivning også i de tilfælde, hvor disse regler er skærpende i forhold til denne tilladelse.

Da det ansøgte medfører en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, er der redegjort for og stillet krav til husdyrbrugets anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques) til reduktion af ammoniakemissionen.

¹ Lovbekendtgørelse nr. nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med senere ændringer, tilhørende bekendtgørelse nr. 1380 af 30. november 2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) med senere ændringer og bekendtgørelse nr. 1076 af 28. august 2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Bornholms Regionskommune har vurderet de miljømæssige konsekvenser ved den ansøgte svineproduktion i forhold til den nuværende lovlige produktion på Koosgård (nudrift) og i forhold til husdyrbrugets lovlige drift for 8 år siden (8-års drift).

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter ændringerne kan drives uden væsentlig påvirkning af natur, miljø og landskab og uden væsentlige gener for omgivelserne, når vilkårene i denne miljøtilladelse og de gældende regler på området overholdes.

Der gøres opmærksom på, at etablering af de nye bygninger indeholdende henholdsvis farestaldsektion samt babystald ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra Bornholms Regionskommune.

Ansøgning om tilladelse og eksisterende produktion

Bornholms Regionskommune har den 29. januar 2021 modtaget en ansøgning fra Preben Bjerregård om tilladelse til at udvide produktionsarealet til svineproduktionen på Koosgård, Ibskervej 30, 3730 Nexø. Ansøgningen er indgivet i henhold til § 16 a i husdyrbrugloven, og er indsendt gennem det digitale selvbetyningssystem www.husdyrgodkendelse.dk med ansøgnings-skema nr. 224092 samt scenarieberegning i skema nr. 224666 for eksisterende produktion udvidet med babystalde. Den 20. februar 2021 blev ansøgningen visiteret som fuldt oplyst. Kommunen har afgjort sagen på baggrund af version 1 af ansøgnings-skemaet samt scenarieberegningsskema.

Eksisterende produktion

På Koosgård er der i nudrift et sohold med produktion af smågrise og polte med et produktionsareal på i alt 3.202 m².

Der forekommer ingen godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug

Ansøger ejer har udover Koosgård husdyrbrug på ejendommene Ellesgaard (Ibskervej 35, 3740 Svaneke, CHR 74 906) og Naskegård (Paradisbakkevejen 2, 3740 Svaneke, CHR 93 168). På Ellesgård er der produktion af smågrise og slagtesvin og på Naskegård er der er produktion af slagtesvin.

Ansøger er derudover medejer af ejendommene Brændegård (Grammegårdsvej 4, 3751 Østermarie) og Ndr. Ellebygård (Kirkeskolevej 9, 3751 Østermarie). På Brændegård er der sohold med produktion af 30 kg's grise og på Ndr. Ellebygård er der produktion af slagtesvin.

Koosgård kan drives selvstændigt i forhold til de øvrige ejendomme, idet smågrisene kan sælges fremfor overførsel til egne smågrise- og slagtesvinestalde. Ejendommene er placeret mellem ca. 515 m og 10,3 km fra Koosgård. Koosgård er således ikke er teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Ansøger har indsendt oplysninger om, at Koosgård ikke er teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at Koosgård drives uafhængigt af andre husdyrbrug, Denne tilladelse skal derfor kun omfatte husdyrbruget på Koosgård.

Vilkår for driften

Tilladelsen meddeles på nedenstående vilkår, som der henvises til i de relevante afsnit under "kommunens vurdering" i miljøredegørelsen. Vilkårene er krav, som stilles pga. husdyrbrugets art eller beliggenhed.

Husdyrbruget skal altid leve op til de generelle regler for husdyrbrug og håndtering af husdyrgødning fastsat i love og bekendtgørelser, også selv om disse regler måtte være skærpende i forhold til denne godkendelse.

For at sikre at tilladelsens vilkår efterleves, stiller Bornholms Regionskommune vilkår om, at virksomhedens ansatte skal være bekendt med vilkårene.

Tilladelsen indeholder desuden vilkår, som skal sikre, at Bornholms Regionskommune holdes informeret om ændringer i ejerforhold eller hvem, der er driftsansvarlig for husdyrbruget. Da kommunen skal vurdere om eventuelle planer om ændringer på husdyrbruget udløser krav om tillæg til tilladelsen, stilles desuden vilkår om anmeldelse før igangsætning.

Indretning og drift

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse, og med de ændringer, der fremgår af tilladelsens vilkår.
2. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
3. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne tilladelsens vilkår.

Information om ændringer

4. Ændringer i ejerforhold eller hvem, der er ansvarlig for driften, skal meddeles til tilsynsmyndigheden (Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid) senest 1 måned efter, at ændringen er sket.
5. Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til tilladelsen, skal anmeldes til tilsynsmyndigheden inden gennemførelsen. Tilsynsmyndigheden vurderer om de aktuelle planer for ændringer/udvidelse kan ske inden for rammerne af denne tilladelse.

Produktionsarealets størrelse i m², staldd typer/-systemer, dyretyper

6. Husdyrbrugets stalde og produktionsarealer skal indrettes i overensstemmelse med oplysningerne i nedenstående tabel:

Stald	Dyretype	Staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Farestald	Søer, diegivende søer	Kassestier, delvist fastgulv	765
Løbestald	Søer, golde og drægtige	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	260
Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	676
Drægtighedsstald, udv. 1	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	351
Poltestald	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	227
Smågrisestald, ændres til farestald	Søer	Kassestier, delvist fastgulv	923
Babystald, container	Smågrise	Drænet gulv + spalter (50% / 50%)	55
Ny babystald, pavillon 1	Smågrise	Drænet gulv + spalter (50% / 50%)	125
Ny babystald, pavillon 2	Smågrise	Drænet gulv + spalter (50% / 50%)	125
Drægtighedsstald udv. 2	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	392
Drægtighedsstald udv. 3	Søer, golde og drægtige	Løsgående, delvis spaltegulv	924

2.3.4 Opbevaringsanlæg til husdyrgødning (gødningstyper, og m² overfladeareal)

7. Gødningstype, miljøteknologi og overfladeareal skal være i overensstemmelse med oplysningerne i nedenstående tabel:

Beholder	Gødningstype	Miljøteknologi	Overfladeareal (m ²)
Gyllebeholder 1	Flydende	Ingen	95
Gyllebeholder 2	Flydende	Telt overdækning	893
Fortank 1	Flydende	Betonlåg	7
Fortank 2	Flydende	Betonlåg	7

8.

Håndtering af husdyrgødning

9. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for fast og flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder til rådighed for husdyrbruget.

Ammoniakreducerende virkemidler (optaget på MST's teknologiliste)

Staldindretning:

10. Poltestaldens produktionsareal på 227 m² skal være indrettet med delvis fast gulv (50-75%).

Teltoverdækning på gyllebeholder nr. 2

11. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle
12. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
13. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Bornholms Regionskommune skal straks underrettes herom.

Egenkontrol

14. Der skal føres en logbog for gyllebeholdere med fast overdækning, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i perioden mellem to samlede miljøtilsyn og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
15. Rapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Gyllekølingsanlæg

16. Gyllekanalerne i følgende staldafsnit skal være forsynet med køleslanger, der er forbundet med en varmepumpe:
- "Smågrisestald" med et areal på 415 m²
 - "Drægtighedsstald udv. 1" med et areal på 194 m²
 - "Drægtighedsstald udv. 2" og "Drægtighedsstald udv. 3" med et areal på 659 m²

Eksisterende drift udvidet med babystalde

17. Gyllekølingen skal levere en reduktion på 14% ammoniak i 8.100 timer. Varmepumpen i "Smågrise-stald" skal levere en gennemsnitlig specifik køleeffekt på mindst 18,0 W/m². Dette svarer til en køleeffekt på 7470 kW med en driftstid på 8.100 timer om året, i alt 60.507 kWh. Der tillades fleksibilitet mellem køleeffekt og driftstid, således at effekten kan reduceres mod, at der køles i flere timer.
18. Gyllekølingen skal levere en reduktion på 32% ammoniak i 8.760 timer i "Drægtighedsstald udv. 1". Varmepumpen i "Drægtighedsstald udv. 1" skal levere en gennemsnitlig specifik køleeffekt på mindst

30,4 W/m². Dette svarer til en køleeffekt på 5897,6 kW med en driftstid på 8.760 timer om året, i alt 51.663 kWh. Der tillades fleksibilitet mellem køleeffekt og driftstid, således at effekten kan reduceres mod, at der køles i flere timer.

Ved udvidelse af sohold

19. Gyllekølingen skal levere en reduktion på 23% ammoniak i 8.600 timer i "smågrisestald"². Varmepumpen i "Smågrisestald" skal levere en gennemsnitlig specifik køleeffekt på mindst 31,8 W/m². Dette svarer til en køleeffekt på 13.197 kW med en driftstid på 8.600 timer om året, i alt 113.494 kWh. Der tillades fleksibilitet mellem køleeffekt og driftstid, således at effekten kan reduceres mod, at der køles i flere timer.
20. Gyllekølingen skal levere en reduktion på 32% ammoniak i 8.760 timer i "Drægtighedsstald udv. 1", "Drægtighedsstald udv. 2 og "Drægtighedsstald udv. 3". Varmepumpen i "Drægtighedsstald udv.1+2+3" skal levere en gennemsnitlig specifik køleeffekt på mindst 30,4 W/m². Dette svarer til en køleeffekt på 25.931,2 kW med en driftstid på 8.760 timer om året, i alt 227.157 kWh. Der tillades fleksibilitet mellem køleeffekt og driftstid, således at effekten kan reduceres mod, at der køles i flere timer.
21. Varmepumperne skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid og en separat elmåler på varmepumpen. Følgende ligning skal overholdes: antal driftstimer pr. år x køleeffekt = mindst årlig køleydelse (kWh), som beskrevet i vilkår 17 og 18.
22. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
23. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
24. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

Egenkontrol

25. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende: - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen, kontrol af kølekredsens ydelse.
26. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 3 uger.
27. Registreringen fra timetæller, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Affald

28. Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald.

² Ved udvidelse af soholdet vil den eksisterende smågrisestald blive ændret til farestald.

29. Affald skal opbevares og bortskaffes efter Bornholms Affaldsbehandlings affaldsregulativer.
30. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

Oplag af olie

31. Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
32. Beholdere til opbevaring af olieprodukter skal stå på et for olie vanskeligt gennemtrængeligt underlag og som minimum være overdækket med et halvtag.
33. Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
34. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Lugt

35. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Bygninger, anlæg og omgivelser skal renholdes således at lugtgener begrænses mest muligt for de omkringboende.
36. Driften må ikke give anledning til væsentlige lugtgener uden for ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for tilladelsen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres lugtreducerende tiltag.

Støj

37. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne, dvs. al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Ugedag	Tidspunkt	Støjniveau, dB(A)	Referencetid
Mandag-fredag	Kl. 07.00-18.00	55	8 timer
Lørdag	Kl. 07.00-14.00	55	7 timer
	Kl. 14.00-18.00	45	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45	8 timer
Alle dage	Kl. 18.00-22.00	45	1 time
	Kl. 22.00-07.00	40	½ time
Spidsværdi	Kl. 22.00-07.00	55	

Støv

38. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

Lys

39. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omkringboende.

Skadedyr

40. Der skal foretages effektiv fluebekæmpelse på ejendommen som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Århus Universitet, Institut for Agroøkologi, der vedligeholder Skadedyrsguiden (www.dpil.dk).
41. Ved eventuelle fluegener hos naboer skal bekæmpelse foretages på tilsynsmyndighedens forlangende og efter en forudgående godkendt plan.
42. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand og rimelig orden for at forhindre gode levedmuligheder for rotter. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper.

Uheld og risici

43. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til: 112 eller Bornholms Politi, tlf.: 5690 1448.
44. Der skal foreligge en beredskabsplan for Koosgård, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være tilgængelig for medarbejderne på husdyrbruget og skal opdateres, så oplysningerne i den altid er relevante og retvisende.
45. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare for forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

Miljøledelse

46. Der skal indføres miljøledelse på ejendommen efter miljøstyrelsens vejledning "Miljøledelse for husdyrbrug".
47. Miljøledelse skal være implementeret på husdyrbruget senest den 21. februar 2021.

Ophør

48. Ved driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, som indebærer fare forurening, skal forskrifterne i beredskabsplanen følges. Den driftsansvarlige har pligt til at afværge følgerne af uheld bedst muligt.

Gyldighed – udnyttelse og bortfald

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelses meddelelse (dvs. den 22. februar 2028), jf. § 59 a i husdyrbrugloven. Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del. Da denne tilladelse omfatter byggeri, anses den for udnyttet, når byggeriet er afsluttet inden fristens udløb.

Hvis den udnyttede tilladelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Hvis tilladelsens vilkår ikke efterleves, eller de øvrige forudsætninger for tilladelsen ikke er opfyldt, kan dette medføre, at hele eller dele af tilladelsen bortfalder.

Retsbeskyttelse og revurdering

Med denne tilladelse følger 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40, stk. 1 i husdyrbrugloven. Dato for retsbeskyttelsens udløb er den 22. februar 2030.

Tilladelser efter § 16 a skal ikke revurderes. Dog kan tilsynsmyndigheden i henhold til gældende husdyrbrugslovs § 39 meddele påbud om, at der skal gennemføres bestemte foranstaltninger, hvis husdyrbruget medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening eller nedlægge forbud mod fortsat drift, hvis forureningen ikke kan nedbringes. Påbud eller forbud efter § 39 må dog ikke meddeles, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af tilladelsen.

Offentlighed

Naboorientering og partshøring

Bornholms Regionskommune har i henhold til offentlighedsproceduren i husdyrbruglovens § 55 den 16. juni 2020 foretaget en annoncering vedrørende modtagelse af ansøgning om §16a miljøgodkendelse til Koosgård. Ansøgningen var fremlagt i offentlighøring i perioden 16. juni til 7. juli 2020 ved annoncering på www.brk.dk.

Som følge af denne annoncering modtog regionskommunen ingen skriftlige henvendelser.

Udkast til afgørelse om § 16 a miljøgodkendelse til Koosgård blev desuden sendt i partshøring til ansøger og dennes konsulent samt til ejere og lejere af boliger, der ligger inden for konsekvenszonen for lugt beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk til 748 meter fra et vægtet lugtcentrum for staldene. Desuden er udkastet sendt til ansøger og dennes konsulent, samt Bornholms Museum forud for afgørelsen, da de berøres af de ansøgte ændringer på husdyrbruget.

Der blev givet en frist på 6 uger fra 6. januar 2022 og frem til og med den 17. februar 2022 til at kommentere udkastet. Kommunen modtog ingen bemærkninger.

Offentliggørelse

Tilladelsen er den 22. februar 2022 offentliggjort på Bornholms Regionskommunes hjemmeside www.brk.dk/Indflydelse-Politik/Hoeringer

Klagevejledning

Bornholms Regionskommunes afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af afgørelsens adressat og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald samt Styrelsen for Patientsikkerhed. Endvidere kan en række lokale og landsdækkende foreninger og organisationer klage over visse afgørelser.

Klagefristen udløber den 22. marts 2022, dvs. 4 uger fra den 22. februar 2022, hvor afgørelsen er annonceret på regionskommunens hjemmeside.

Hvis du ønsker at klage over afgørelsen, skal du sende klagen via klageportalen for Nævnenes Hus, inden klagefristen udløber. Yderligere klagevejledning og links til klageportalen findes på hjemmesiden for Nævnenes Hus <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>. Disse links fører dig til klageportalen, som du logger på med NemID. Du kan også tilgå klageportalen fra www.borger.dk eller www.virk.dk. Klagen skrives direkte i klageportalen, og det er muligt at vedhæfte dokumenter til klagen. Klagen sendes gennem klageportalen til Bornholms Regionskommune, som videresender den til Miljø- og Fødevareklagenævnet med den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Du får besked om videresendelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Bornholms Regionskommune via klageportalen. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om klageportalen, med mindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Bornholms Regionskommune. Kommunen videresender din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om du kan fritages.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den klageberettigede indbetaler et gebyr på 900 kr. (private) og 1.800 kr. (virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder) til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker online i forbindelse med indgivelse af klagen via klageportalen. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af klagefristen, afvises klagen.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- Klager får helt eller delvist medhold i klagen
- Klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet
- Klager ikke er klageberettiget
- Klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence

En eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

BELIGGENHED OG LANDSKABELIGE FORHOLD

I dette kapitel beskrives og vurderes det ansøgte set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, vandløb og søer, offentlig vej m.v. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger, beskyttet natur m.v. Desuden beskrives og vurderes husdyrbrugets placering i forhold til de landskabelige værdier.

Bygninger og faste afstandskrav

Beskrivelse

Det eksisterende bygningsanlæg på ejendommen består af staldbygninger, kornsilo gyllebeholdere og fortank. For beskrivelse af bygningsområdet henvises til godkendelsen fra 2016.

Ved udvidelse forlænges den eksisterende drægtighedsstald med i alt 59 m. Bygningen får samme bredde (24,55 m indvendig) og højde (6,6 m) som den eksisterende stald og opføres i samme materialer og farver.

Babystald i form af containere placeres i forbindelse med farestald. Babystald i form af pavillon placeres ligeledes ved farestald. Ved udvidelse af soholdet vil denne pavillon blive flyttet syd for eksisterende bygninger og der vil blive opsat endnu en pavillon. Containerne er i alt 12 m lange med en bredde på 6,3 m og højde på 2,5 m. Pavillonerne er 36,0 m lange og 4,40 m brede med en højde på 2,5 m. Container og pavillonerne er færdigproducerede flytbare enheder med metalplader i sider og tag i grå farver.

Ved udvidelse af soholdet vil den eksisterende smågrisestald blive ændret til farestald.

Der foretages ingen yderligere ændringer i eksisterende staldafsnit.

En ny gyllebeholder er opført. Beholderen er i betonelementer med teltoverdækning. Den har en diameter på 33,6 m. I forbindelse med udvidelsen etableres en ny fortank (2) ved udvidelsen af drægtighedsstalden.

Figur 1 Eksisterende og ansøgte bygningsanlæg på Koosgård.



Figur 2. Koosgård med omgivelser (grøn prik angiver Koosgård), COWI luftfoto, 2021.



Afstandskrav i henhold til §§ 6, 7 og 8 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning

Koosgård er beliggende i landzone i et særligt værdifuldt landbrugsområde. Nærmeste byzone er Årsdale ca. 1.260 m nordøst for Koosgård. Det nærmeste sommerhusområde er beliggende ved Svaneke ca. 4,4 km nordøst for ejendommen. Nærmeste samlet bebyggelse er beliggende nord for Nexø ca. 1.657 m mod sydøst. Nærmeste enkeltbeboelse uden for samlet bebyggelse uden landbrugspligt er beliggende ca. 116 m fra den ønskede forlængelse af drægtighedsstalden. Nærmeste kommuneplan er syd for Årsdale ca. 1.195 m nordøst for staldanlægget. Nærmeste lokalplan er Klintebygård mm. ved Paradisbakkerne ca. 2,1 km fra Koosgård.

Grænsen for Natura 2000-området "Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne" ligger ca. 823 m vest for Koosgård. Inden for området findes ammoniakfølsomme naturtyper, der er omfattet af udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt, samt § 3 beskyttede heder og overdrev. Disse naturtyper er omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7, stk. 1, nr. 1.

Nærmeste ammoniakfølsomme naturområde beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder, defineret som heder over 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og dermed omfattet af § 7, stk. 1, nr. 2, er et overdrev beliggende ved Gulhalds Batteri ved Aarsdalevej ca. 1.210 m øst for ejendommen.

Opmålingerne, som fremgår af nedenstående, er foretaget til nærmeste ændrede eller nye staldafsnit. Tilsvarende er afstande til kategori 1- og kategori 2-natur opmålt.

Tabel 1. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 6 og § 7

Målepunkt	Afstand fra nærmeste nye staldbygning	Afstandskrav (jf. § 6 og § 7 i husdyrbrug-loven)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Byzone ved Årsdale)	Ca. 1.260 m	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik	Ca. 2,1 km	50 m

på beboelse, institutioner, rekreative formål o. lign. (Lokalplan 0032 Klintebygd mm. ved Paradisbakkerne)		
Nabobeboelse (Ibskervej 32)	116 m	50 m
Ammoniakfølsomme naturtyper inden for internationale naturbeskyttelsesområder (Kortlagt habitatnatur i Natura 2000-området Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne)	Ca. 1.034 m	10 m
Ammoniakfølsomme naturtyper uden for internationale naturbeskyttelsesområder (Beskyttet overdrev ved Aarsdalevej)	Ca. 1.210 m	10 m

Tabel 2. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 8

Målepunkt	Afstand fra nye staldbygning	Afstandskrav (jf. § 8 i husdyrbrugloven)
Ikke almene vandforsyningsanlæg (enkeltindvinder)	Ca. 116 m	25 m
Almene vandforsyningsanlæg (vandværk/boring)	Ca. 142 m	50 m
Vandløb og dræn	116 m til vandløb	15 m (100 m*)
Søer > 100 m ²	Ca. 257 m	15 m (100 m*)
Offentlig vej og privat fællesvej	(8 m)	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	>500 m	25 m
Beboelse på ejendommen (ingen beboelse)	-	15 m
Naboskel	91 m	30 m

*) Afstandskrav fra gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning til åbne vandløb og til søer større end 100 m².

Ved udvidelse af drægtighedsstalden skal den private fællesvej omlægges, idet bygningen vil omfatte arealet, hvor fællesvejen er i dag. I forbindelse med tidligere meddelt godkendelse er der meddelt godkendelse til denne omlægning.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at den nye sektion på drægtighedsstalden og de nye babystalde til smågrise er erhvervsmæssigt nødvendige for ejendommens drift, idet der er tale om staldbygninger, som er en forudsætning for at ejendommens primære landbrugsdrift kan udvikle sig.

Bornholms Regionskommune konstaterer, at staldene overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, ammoniakfølsom natur, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på ejendommen og naboskel.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. afstandskrav.

Bygge- og beskyttelseslinjer og placering i landskabet

Beskrivelse

Området omkring Koosgård er i Bornholms Regionskommunes Kommuneplan 2020 udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Hovedhensynet i disse områder er at sikre dyrkningsmuligheder, landbrugets investeringer i produktionsapparatet og mulighederne for en rationel landbrugsdrift. Dog må miljø, natur, kulturhistoriske interesser og de mange mindre levesteder for dyre- og planteliv ikke forringes af landbrugsdriften.

Koosgård ligger uden for arealer, som i kommuneplan 2020 er udpeget som særligt naturområde, interesseområde for natur, landskab og økologiske forbindelser, kulturmiljøområde, geologisk interesseområde eller til formål knyttet til rekreation og fritid.

Nærmeste beskyttede naturareal er en sø placeret ca. 265 m mod nord. I en afstand op til 1.000 m fra ejendommen er der yderligere 16 små beskyttede søer/vandhuller. Nærmeste overdrev (kategori 3) er placeret 767 m mod nordvest. Et overdrev i natura 2000 område (kategori 1) er placeret 983 m mod vest. En ammoniakfølsom skov med gammel skovjordbund (kategori 3) er placeret 841 m mod syd. Herudover er der ingen beskyttede naturområder inden for en radius af 1.000 m fra ejendommen.

Der er 7 arealer indenfor 1.000 m af Koosgård, der er udpeget som lavbundsområder. Det nærmeste er placeret ca. 205 m nordøst for Koosgård.

Anlægget er placeret uden for alle øvrige byggelinjer og andre relevante udpegninger som angivet i nedenstående **Fejl! Et bogmærke kan ikke henvise til sig selv.**

Tabel 3 Afstande i forhold til beskyttelseslinjer og andre relevante udpegninger.

Nærmeste...	Afstand fra nærmeste nye staldbygning	Berøres Koosgård?
Skovbyggelinje (300 m)	Ca. 353 m	Nej
Fortidsmindebeskyttelseslinje (100 m)	Ca. 540 m	Nej
Strandbeskyttelseslinje (300 m)	Ca. 930 m	Nej
Sø- og åbeskyttelseslinje (150 m)	Ca. 6,5 km	Nej
Kirkebyggelinje	Ca. 3,0 km	Nej
Vejbyggelinje	Ca. 171 m	Nej
Internationale beskyttelsesområder – Natura 2000	Ca. 871 m	Nej
Beskyttede naturområder (§ 3-områder)	Ca. 265 m	Nej
Lavbundsområder	Ca. 205 m	Nej
Fredede områder	Ca. 1.106 m	Nej
Beskyttede sten- og jorddiger (som er registreret)	Ca. 475 m	Nej

Bygningernes udtryk i landskabet

Koosgård ligger i landzone på Østbornholm et par km nord for Nexø. Landskabet er åbent med spredte ejendomme omgivet af beplantning, middelstore marker, nogle med læhegn og grøfter omkring samt flere småskove. I området ligger en håndfuld middelstore svinebrug, et tilsvarende antal mindre kødkvægsbrug samt en del mindre ejendomme uden husdyrproduktion.

Koosgård ligger på et mindre plateau, hvorfra landskabet mod øst skrånede ned mod kysten og mod vest op mod Paradisbakkerne. Mod syd hælder terrænet mod Nexø.

Koosgård består af et nyere staldanlæg fra 2007 placeret lidt tilbagetrukket øst for Ibskervej. Adgangsvejen er en privat fællesvej fra Ibskervej. Denne grusvej er tillige adgangsvej til fritidsboligen, Ibskervej 32, som ligger 300 m længere nede ad vejen.

For beskrivelse af bygningerne henvises til godkendelsen fra 2016.

Forlængelsen af drægtighedsstalden vil blive opført i tilsvarende materialer og i samme farver som den eksisterende stald. Container og pavillonen er præfabrikerede staldafsnit udvendigt beklædt med grå trapez stålplader og gråt tagpap.

Figur 3. Koosgård og omgivelserne set fra Ibskervejen fra nord (Foto BRK).



Figur 4. Koosgård set fra øst fra Sdr. Aarsdalevej (Foto BRK).



Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at alle bygge- og beskyttelseslinjer er overholdt i forhold til både eksisterende bygninger og den nye drægtighedsstald.

Bornholms Regionskommune vurderer, at Koosgård visuelt vil fremtræde som en samlet enhed i landskabet. Det vurderes, at udvidelsen og de deraf følgende ændringer i området ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet i forhold til de nuværende forhold. Det vurderes, at de nye bygninger vil knytte sig til de eksisterende stalde, idet de nye bygninger opføres i matchende materialer, samt vil knytte sig til ejendommens øvrige bebyggelsesarealer. Samtidig vurderes det, at gennemførelse af det ansøgte projekt ikke vil være i strid med hensynet til de landskabelige-, kulturhistoriske- naturmæssige- geologiske- eller rekreative interesser i området eller være en trussel for områdets naturlokaliteter eller fortidsminder, idet der ved udformningen og placeringen af de nye bygninger er taget de fornødne hensyn.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. placering i landskabet.

HUSDYRPRODUKTION

I dette kapitel beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning samt produktion og håndtering af husdyrgødning.

Husdyrhold og staldanlæg

Beskrivelse

Staldanlægget på Koosgård anvendes i nudrift til sohold med produktion af smågrise.

Det eksisterende staldanlæg ønskes godkendt efter den nye husdyrregulering (stipladsmodellen), hvor der samtidig opsættes babystalde i form af en container og pavillon. Der ønskes derudover mulighed for at udvide soholdet. Dette skal foretages ved en konvertering af smågrisestalden til farestald samt forlængelse af drægtighedsstalden. Til opstaldning af de mindste grise ønskes opsat en endnu en pavillon. Efter udvidelsen vil grisene efter 1-2 ugers opstaldning blive overført til anden ejendom.

Den eksisterende smågrisestald er indrettet med delvist fast gulv. Ved konvertering til farestald bliver der ikke ændret på gulvprofilen. Den nye farestald indrettes med kassestier og delvist spaltegulv. Forlængelsen af drægtighedsstalden indrettes med stier med delvist fast gulv til opstaldning af grupper af løsgående søer. Herudover indrettes en række syge- og aflastningsstier til opsamling af de søer, der ikke kan klare sig i grupperne. Babystalde er indrettet med to-klimastier med fulldrænet gulv. Der foretages ikke ændringer i de øvrige staldafsnit.

Den eksisterende farestald er indrettet med kassestier og delvist fast gulv og smågrisestalden er indrettet med to-klimastier med delvist fast gulv. Drægtighedsstaldene er indrettet med delvist fast gulv til løsgående golde og drægtige søer. Løbestalden er indrettet til fikserede søer med delvist fast gulv. Poltestalden er indrettet med 50-75 % fast gulv.

Figur 5 Anlægget på Koosgård



Produktionsarealet er beregnet som det totale areal fratrukket arealer, hvor dyrene ikke kan opholde sig og afsætte gødning, som gange, inventar og foderautomater. Drivgange og udleveringsramper, hvor dyrene kun opholder sig kortvarigt, indgår heller ikke i produktionsarealet.

Beregningen af produktionsarealerne fremgår af bilag 1.

Ved udvidelse af staldanlægget vil gyllekøling blive etableret i eksisterende smågrisestald, som ændres til farestald samt i den nye udvidelse af drægtighedsstalden.

I forbindelse med den eksisterende godkendelse blev der i etape 2 sat vilkår om etablering af gyllekøling i den eksisterende smågrisestald, i den ikke realiserede nye fare- og smågrisestald samt i den nye drægtighedsstald. Gyllekøling er etableret i den realiserede udvidelse af drægtighedsstalden.

Gyllekøling etableres ved nedstøbning/placering af slanger i gyllekummerne til køling af gyllen, hvorved der opnås en reduktion i ammoniakudledningen fra stalden. Gyllekølingen i udvidelsen af drægtighedsstalden er koblet på en varmepumpe, mens smågrisestalden, der konverteres til farestald kobles på varmepumpen i forbindelse med udvidelsen af soholdet.

I godkendelsen fra 2016 er der stillet vilkår om overdækning af ny gyllebeholder i 1. etape. I 2. etape er der stillet vilkår om gyllekøling med en reduktion af 15 % ammoniak i 7.500 timer pr. år i eksisterende smågrisestald og 25 % i 7.500 timer i den nye delvis realiserede drægtighedsstald og 15 % reduktion i den ikke realiserede smågrise- og farestald.

Ved eksisterende produktion udvidet med babystalde skal gyllekølingen i ansøgt drift køre med en reduktion på 14 % ammoniak i 8.100 timer i smågrisestalden. I den realiserede udvidelse af drægtighedsstalden skal gyllekølingen køre med en reduktion på 32% i 8.760 timer. Det svarer til, at gyllekølingen skal have en effekt min. 18,0 W pr. m² i min. 8.100 timer pr. år i smågrisestalden og min. 30,4 W pr. m² i min. 8.760 timer pr. år i den nye del af drægtighedsstalden. Det svarer til at der skal køles med i alt 18,0 W pr. m² x 415 m² x 8.100 timer / 1.000 = 60.507 kWh pr. år i smågrisestalden og med 30,4 W pr. m² x 194 m² x 8.760 timer / 1.000 = 51.663 kWh pr. år i den gennemførte udvidelse af drægtighedsstalden.

Ved en udvidelse af soholdet skal gyllekølingen i ansøgt drift køre med en reduktion på 23 % ammoniak i 8.600 timer i smågrisestalden, der konverteres til farestald. I udvidelsen af drægtighedsstalden, både den realiserede og den nye del skal gyllekølingen køre med en reduktion på 32% i 8.760 timer. Det svarer til, at gyllekølingen skal have en effekt min. 31,8 W pr. m² i min. 8.600 timer pr. år i smågrisestalden og min. 30,4 W pr. m² i min. 8.760 timer pr. år i udvidelserne af drægtighedsstalden. Det svarer til at der skal køles med i alt 31,8 W pr. m² x 415 m² x 8.600 timer / 1.000 = 113.494 kWh pr. år i smågrisestalden og med 30,4 W pr. m² x 853 m² x 8.760 timer / 1.000 = 227.157 kWh pr. år i eksisterende og nye udvidelser af drægtighedsstalden.

Der søges om fleksibilitet mellem køleeffekten og antal timer der køles, således der er mulighed for at køle med en højere effekt i færre timer.

Tabel 4. Staldtyper, dyrehold, miljøteknologi og produktionsareal i ansøgt drift med eksisterende produktion + babystalde.

Staldafsnit	Staldtype	Dyretype	Miljøteknologi (NH ₃ -N effekt)	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal andel
Farestald	Kassestier, delvist spaltegulv	Søer, diegivende	+	1.074	765	71%
Løbestald	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	+	486	260	54%
Drægtighedsstald	Løsgående, delvist spaltegulv	Søer, golde og drægtige	+	730	676	93%
Poltestald	Delvis spaltegulv, 50-75% fastgulv	Slagtesvin	+	272	227	83%
Smågrisestald	Kassestier, delvist spaltegulv	Søer, diegivende	Gyllekøling 8.100 timer 14%	1.156	923	80%
Drægtighedsstald, udv. 1	Løsgående, delvist spaltegulv	Søer, golde og drægtige	Gyllekøling, 8.760 timer 32%	417	351	84%
Babystald, container	Drænet gulv + spalter, 50%/50%)	Smågrise	+	76	55	72%
Babystald, pavillon 1	Drænet gulv + spalter, 50%/50%)	Smågrise	+	158	125	79%
I alt				4.369	3.382	

Tabel 5. Staldtyper, dyrehold, miljøteknologi og produktionsareal i ansøgt drift med udvidelse.

Staldafsnit	Staldtype	Dyretype	Miljøteknologi (NH ₃ -N effekt)	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal andel
Farestald	Kassestier, delvist spaltegulv	Søer, diegivende	+	1.074	765	71%
Løbestald	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	+	486	260	54%
Drægtighedsstald	Løsgående, delvist spaltegulv	Søer, golde og drægtige	+	730	676	93%
Poltestald	Delvis spaltegulv, 50-75% fastgulv	Slagtesvin	+	272	227	83%

Smågrisestald	Kassestier, delvist spaltegulv	Søer, diegivende	Gyllekøling, 8.600 timer 23%	1.156	923	80%
Drægtighedsstald, udv. 1	Løsgående, delvist spaltegulv	Søer, golde og drægtige	Gyllekøling, 8.760 timer 32%	417	351	84%
Drægtighedsstald, udv. 2	Løsgående, delvist spaltegulv	Søer, golde og drægtige	Gyllekøling, 8.760 timer 32%	447	392	88%
Drægtighedsstald, udv. 3	Løsgående, delvist spaltegulv	Søer, golde og drægtige	Gyllekøling, 8.760 timer 32%	1.002	924	92%
Babystald, container	Drænet gulv + spalter, 50%/50%)	Smågrise	+	76	55	72%
Babystald, pavillon 1	Drænet gulv + spalter, 50%/50%)	Smågrise	+	158	125	79%
Babystald, pavillon 2	Drænet gulv + spalter, 50%/50%)	Smågrise	+	158	125	79%
I alt				5.976	4.823	

Tabel 5. Staldtyper, miljøteknologi, dyrehold og produktionsareal i nudrift og 8 års drift.

Staldafsnit		Tilladt nudrift		8 års drift	
	Staldafsnit, staldtype og dyretype	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Staldstørrelse* (m ²)	Produktionsareal (m ²)
Farestald	Søer, diegivende, kassestier, fuldspaltegulv	1.074	765	1.074	765
Løbestald	Søer, golde og drægtige, individuel opstaldning, delvis spaltegulv	486	260	486	260
Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige, løsgående, delvist spaltegulv	730	676	730	676
Poltestald	Slagtesvin, delvist spaltegulv 50-75 % fastgulv	272	227	272	227
Smågrisestald	Smågrise, to-klimastier, delvis spaltegulv	1.156	923	1.156	923
Drægtighedsstald udv. 1	Søer, golde og drægtige, løsgående, delvist spaltegulv (Gyllekøling 7.500 timer 25%)	417	351		
	I alt	4.135	3.202	3.718	2.851

*Tal for staldstørrelse er angivet som indsendt i bilag til ansøgning. Disse afviger fra tal i den elektroniske ansøgning, men tallene i bilaget anses for mere præcise. Tallene for produktionsareal, som er det betydende i ansøgningen, er ens i bilaget og i den elektroniske ansøgning.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at ansøger på tilfredsstillende vis har redegjort for produktionsareal, og at produktionsareal samt dyretype angivet for eksisterende stalde er i overensstemmelse med lovlig nudrift.

Der gøres opmærksom på, at på arealer, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, skal der i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen foretages effektiv rengøring efter endt ophold. Dette gælder på Koosgård udleveringsområde/rampe og drivgange. Rengøring skal foretages senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet (hvis dyrene dagligt har adgang på arealet, skal rengøring dog ske senest efter 4 timer).

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. produktionsareal, staldtype og dyretype. Der er endvidere stillet vilkår om brug af gyllekøling som ammoniakreducerende teknologi herunder vilkår om anlæggets årlige køleydelse og vilkår til egenkontrol.

Produktion og håndtering af husdyrgødning

Beskrivelse

På Koosgård er der eksisterende gyllebeholdere med kapacitet 380 m³ og 4.000 m³ samt en fortank på 30 m³. Beholderen på 4.000 m³ opført i 2020 har teltoverdækning, mens beholderen på 380 m³ holdes dækket med naturligt flydelag. Ved en udvidelse af produktionen vil der blive etableret en ny fortank på 30 m³.

Der føres løbende kontrol (og logbog) med flydelaget i henhold til lovgivningen. Beholderne er tilmeldt beholderkontrol. Der føres journal over spredning af gødning på markerne i form af mark- og gødningsplan.

Tabel 7. Data om gyllebeholdere til rådighed for produktionen på Koosgård

Lager	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Overdækning
Gyllebeholder 1	380	95	Naturligt flydelag
Gyllebeholder 2	4.000	893	Teltoverdækning
Fortank 1	30	7	Betonlåg
Fortank 2 - ny	30	7	Betonlåg
Gyllebeholder, Vanggård	1.800		Naturligt flydelag

Udover en kapacitet på 4.410 m³ er der en beholder med kapacitet på 1.800 m³ til rådighed for produktionen på Vanggård. Den samlede opbevaringskapacitet til rådighed for produktionen på Koosgård er på 6.210 m³ og 6.240 m³ efter udvidelse.

Den samlede gødningsproduktion på Koosgård opgøres med den nuværende produktion til ca. 7.230 m³ og i ansøgt drift med en udvidelse af produktionen til ca. 9.200 m³ inkl. regnvand og vaskevand i henhold til normtal.

Uden udvidelse kræves min. ca. 5.400 m³ opbevaringskapacitet og med udvidelse kræves min. 6.900 m³.

Udover Koosgård har ejer også svineproduktion på Ellesgård og Naskegård samt medejer af Brændegård og Ndr. Ellebygård. Opbevaringskapaciteten er som udgangspunkt tilpasset produktionen på ejendommene. Der er dog en overkapacitet i beholderen på Naskegård. Herudover kan regnvand fratrækkes gyllebeholder 2, svarende til min. 500 m³ pr. år (600 mm).

Kravet i husdyrgødningsbekendtgørelsen om mindst 9 måneders opbevaring vil hermed kunne opfyldes.

Gødningsproduktionen opgøres årligt i forbindelse med udarbejdelse af gødningsregnskabet.

BAT husdyrgødning

- Tankene tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel/afhentning af gylle
- Der er konstant flydelag på gyllen i tankene uden fast overdækning, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter at der igen er gylle i tankene, er etableret flydelag
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn.
- Husdyrgødning udbringes i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen

BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) er, at gyllebeholderne er en fast tank, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger, og at tanken tømmes ca. 1 gang årligt for inspektion og evt. reparationer. Hertil kommer at omrøring minimeres samt at flydelag lag sikres/ etablering af teltoverdækning. BAT omfatter endvidere sikring af tilstrækkelig opbevaringskapacitet og udbringning i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der er samlet på Koosgård og Vanggård tilstrækkelig med kapacitet til opbevaring af den producerede husdyrgødning, og mulighed for overflytning til Naskegård, hvis der opstår behov.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. produktion og håndtering af husdyrgødning.

RESSOURCEFORBRUG

I dette kapitel beskrives og vurderes det nuværende og forventede årsforbrug samt håndteringen af ressourcerne foder, vand, energi m.m. Tiltag til fremme af ressourceudnyttelsen er desuden behandlet.

Foder og foderopbevaring

Beskrivelse

Foder opbevares i foderlade og kornsiloeer.

Foderet er baseret på korn, soja samt vitaminer og mineraler. Foderet udfodres både som vådfoder i farestald og løbestald og som tørfoder i øvrige staldafsnit. Der er fasefodring med forskellige blandinger til søerne i de forskellige staldafsnit. Tilsvarende anvendes der flere blandinger til smågrisene.

Der forbruges ca. 1.950 tons foder årligt til produktionen på Koosgård. Ved udvidelse af produktionen vil forbruget øges til ca. 2.100 tons pr. år.

Foderplaner/foderstrategi revideres årligt eller efter behov for at sikre at den mest optimale fodring. Foderforbruget registreres løbende og opgøres 4 gange årligt i forbindelse med udarbejdelse af effektivitetskontrol. Foderets indhold af råprotein og fosfor følger de gældende normer.

BAT

Med den nye husdyrbruglov indføres stipladsmodellen. I stipladsmodellen inddrages den nyeste faglige viden om ammoniakfordampning (emission) fra gødningsoverfladerne, da ammoniakemissionen i højere grad afhænger af produktionsarealets størrelse end af det årligt producerede antal dyr. Dermed er ammoniak-

emissionen fra en stald relativt konstant uanset produktivtetsudsving. Stipladsmodellen anvendes både i forhold til fast og flydende gødning, og også lugtemissionerne fastsættes med udgangspunkt i overfladearealerne. Der indgår tillige en model for emissioner fra gødningslagre baseret på beholderens overfladeareal.

Emissionsfaktorer, der tidligere blev beregnet med udgangspunkt i antallet af dyr og dyrenes vægt eller ydelse, bliver i stipladsmodellen i stedet for fastsat som en emission pr. m² produktionsareal pr. år for forskellige staldtyper, dyretyper og evt. miljøteknologi samt for overfladeareal og gødningstype for opbevaringsanlæg til husdyrgødning. Dermed er den fodringsmæssige styring allerede indarbejdet i husdyrbrugloven, hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at foderhåndtering som beskrevet ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. foder og foderopbevaring.

Vand

Beskrivelse

Ejendommens vandforsyning er offentlig. Drikkevandet til ejendommens dyrehold udgør det største vandforbrug. Den resterende del går til vask af staldanlæg og til overbrusning. Vandforbruget opgøres en gang årligt. Vandforbruget ligger på ca. 9.000 m³. Ved udvidelse forventes forbruget øget til 10.000 m³.

Produktionens vandforbrug går primært til dyrenes drikkevand. Drikkesystemerne i staldene bliver moderne anlæg, som er udviklet, så vandspild undgås eller mindskes. Overbrusning anvendes til køling i varme perioder. Hyppighed og varighed af overbrusningen afpasses løbende til temperaturen. Staldene vil iblødsættes inden vask foretages med højtryksrensere. Vandforbruget vil følges løbende med henblik på at identificere eventuelle defekter og forebygge spild.

BAT

Ejendommens vandforbrug går primært til drikkevand og her vil en besparelse være i modstrid med dyrevelfærden. BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) er anvendelse højtryksrensning til vask af stalde, og valg af udstyr, der er tilpasset den aktuelle dyretype, placering af drikkenipler er placeret over trug. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for vandforbrug.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til god effektiv vandudnyttelse. Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne vandanvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. vandforbrug på ejendommen.

Energi

Beskrivelse

Der anvendes energi til belysning, ventilation, foderfremstilling og udfodring, pumpning af gylle, opvarmning (gyllekøling) samt korn/frøtørring.

På Koosgård forbruges el i primært til ventilation, belysning, foderfremstilling og udfodring samt til pumpning af gylle. Til opvarmning af staldene anvendes gyllekøling og til udtørring anvendes olie.

Det årlige elforbrug ligger i nudrift på ca. 330.000 kWh og det årlige forbrug af dieselolie ligger på ca. 3.000 liter. I ansøgt drift med udvidelse forventes elforbruget øget til 380.000 kWh, mens forbruget af olie forventes reduceret pga. varmeproduktion fra gyllekølingen.

Elforbruget opgøres en gang årligt.

Ventilationsanlægget er dimensioneret efter staldenes belægningsgrad og styret automatisk efter temperaturen. Anlæggene vil blive rengjort og eftersat inden indsættelse af et nyt hold grise/søer for at sikre et minimalt energiforbrug og optimal ydelse. Ved strømsvigt eller forhøjede temperaturer i stalden aktiveres nød opluk og der gives en alarm.

Ventilationen i staldene er af superlavenergitypen (LPC/EC) og belysningen er LED. I de nye staldafsnit vil ventilationen tilsvarende blive superlavenergitypen og belysningen LED.

BAT

BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) er etablering lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer og temperatur styring. De valgte tiltag på ejendommen opfylder derfor BAT for elforbrug.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til godt effektivt energiudnyttelse og samtidig udnyttes mest effektivt.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af omgivelserne ved den beskrevne energianvendelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. energi.

Diverse hjælpemidler

Beskrivelse

Der opbevares olieprodukter på Koosgård.

En olietank er placeret på støbt gulv uden afløb i fyrrum i forbindelse med foderlade.

Der forefindes ikke kemikalier og pesticider på Koosgård, idet markdriften drives fra anden ejendom.

Rengørings- og desinfektionsmidler opbevares ved kontor/lager.

Veterinærmedicin anvendes efter anvisning fra dyrlæge. Medicin opbevares på staldkontoret.

Kommunens bemærkninger og vurdering

For at beskytte jord og grundvand stiller Bornholms Regionskommune vilkår om opbevaring af olieprodukter. Ud fra den beskrevne håndtering og det beskudne forbrug af de nævnte hjælpestoffer vurderer kommunen, at der ved overholdelse af vilkåret og de generelle regler for brug og opbevaring ikke vil være væsentlig risiko for forurening forårsaget af anvendelsen.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. oplag af olieprodukter.

RESTSTOFFER

I dette kapitel beskrives og vurderes de forventede reststoffer fra produktionen i form af spildevand og affald.

Spildevand

Beskrivelse

Der er toilet og bad i forbindelse med forrum. Spildevandet herfra ledes til septiktank.

I staldene vaskes en sektion efter hvert hold i fare- og smågrisestalden svarende til ca. én sektion pr. uge pr. staldafsnit. Det øvrige staldanlæg vaskes en gang årligt. Rengøringen omfatter ventilationsanlæg etc. Al vand fra rengøring af stalde ledes til gyllebeholder.

Den årlige spildevandsmængde fra produktionen anslås til ca. 1.500 m³ med den nuværende produktion og 1.600 m³ ved udvidelse.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og skal anvendes i henhold til reglerne i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne spildevandshåndtering ikke vil medføre væsentlig miljøpåvirkning.

Bornholms Regionskommune bemærker, at hvis der foretages ændringer i afløbsforholdene for tag- og overfladevand i forbindelse med gennemførelse af byggeprojektet, skal der indhentes accept fra spildevandsmyndigheden.

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i forhold til emissioner fra spildevand.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. produktion og håndtering af spildevand.

Affald

Beskrivelse

Alt affald bortskaffes efter Bornholms Affaldsbehandlings affaldsregulativ. Medicinrester samt olie- og kemikalieaffald bortskaffes efter anvisning på etiket/produktblad.

Døde dyr afhentes til destruktion af DAKA Denmark A/S, Buldregårdsvej 2, 3700 Rønne. Dødeligheden blandt søer og pattegrise ligger på ca. 10 %, dødeligheden blandt smågrise på ca. 3 %. Der forventes ingen ændring i ansøgt drift.

Afhentningsstedet for døde dyr er placeret på et hjørne ved indkørslen til staldanlægget ca. 100 m fra offentlig vej. Pladsen er indrettet efter de gældende regler på området.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det forudsættes, at alle typer affald på ejendommen håndteres efter de til enhver tid gældende regler samt, at bortskaffelsen sker i overensstemmelse med det kommunale affaldsregulativ for erhvervsaffald. I regulativet står bestemmelser om opbevaring og bortskaffelse af diverse typer af affald, herunder olieaffald, medicinrester og kanyler.

Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr skal følge reglerne i bekendtgørelsen om opbevaring af døde produktionsdyr.

Dokumentation for bortskaffelse af affald kan foreligge i form af f.eks. kvitteringer og fakturaer fra godkendt vognmand.

Bornholms Regionskommune vurderer, at overholdes vilkårene vedr. affald, vil affaldshåndteringen på Koosgård ikke medføre gener for omkringboende. Den beskrevne affaldsopbevaring, -håndtering og -bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at bygningernes omgivelser skal holdes fri for affald og om bortskaffelse og dokumentation for aflevering.

GENER FRA HUSDYRBRUGET









I dette kapitel beskrives og vurderes de mulige gener som følge af lugt, støj, støv, lys, skadedyr og transporter i husdyrbrugets omgivelser forårsaget af virksomhedens aktiviteter.

Lugt









Beskrivelse

I ansøgningskemaet er der foretaget beregninger, der viser, at lugtgenekriteriet er overholdt til byzone, samlet bebyggelse og til nærmeste enkelt boliger, se nedenstående Tabel 6a og 8b.

Tabel 6a. Resultat af lugtberegning ved udvidelse fra ansøgningskemaet i husdyrgodkendelse.dk

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Ibskervej 32 	0	FMK	167,7	167,7	170,2	Ja
Ibskervej 34 	0	FMK	167,7	167,7	354,8	Ja
Kommuneplan, Nexø N 	0	NY	373,9	336,5	1405,5	Ja
Kommuneplan, Årsdale S 	0	NY	373,9	373,9	1261,6	Ja
Lokalplan Klintebygård mm. 	0	NY	373,9	336,5	2189,1	Ja
Nørremarksvej 	0	NY	373,9	336,5	1729,9	Ja
Svaneke sommerhusområde 	0	FMK	530,4	530,4	4411	Ja
Årsdale Fiskerleje, Ibsker 	0	FMK	530,4	530,4	1321,1	Ja

Tabel 8b. Resultat af lugtberegning ved nuværende produktion + babystalde fra ansøgningskemaet i husdyrgodkendelse.dk

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Ibskervej 32 	0	FMK	165,1	165,1	181,9	Ja
Ibskervej 34 	0	FMK	165,1	165,1	361,1	Ja
Kommuneplan, Nexø N 	0	FMK	293,5	293,5	1411,7	Ja
Kommuneplan, Årsdale S 	0	NY	324,9	324,9	1269,3	Ja
Lokalplan Klintebygård mm. 	0	FMK	293,5	293,5	2174,4	Ja
Nørremarksvej 	0	FMK	293,5	293,5	1737,3	Ja
Svaneke sommerhusområde 	0	FMK	522,2	522,2	4412,5	Ja
Årsdale Fiskerleje, Ibsker 	0	FMK	522,2	522,2	1334	Ja

Nærmeste byzone er Årsdale. Ved en udvidelse skal afstanden fra lugtcentrum til byzonegrænsen være minimum ca. 530 m, og den beregnede afstand fra lugtcentrum er ca. 1.321 m.

Nærmeste bolig i samlet bebyggelse i landzone som er en ejendom uden landbrugspligt og ikke ejet af ansøger, er ved Nørremarksvej nord for Nexø. Ved en udvidelse skal afstanden fra lugtcentrum til nærmeste bolig i området være minimum 373 m og den beregnede afstand fra lugtcentrum til området er ca. 1.729 m. Et område syd for Årsdale er i kommuneplan udpeget som rekreativt område. Afstanden til området er ca. 1.261 m.

Enkeltbeboelser er ejendomme uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger. Nærmeste enkeltbeboelse er Ibskervej 32. Afstanden fra lugtcentrum til nærmeste enkeltbeboelse skal være minimum ca. 167 m og den beregnede afstand fra lugtcentrum er ca. 170 m. Den gennemsnitlige afstand er således længere end minimumsafstanden (geneafstanden) og lugtgenekravet er hermed lige opfyldt.

Der er ikke placeret andre husdyrbrug indenfor 100 m fra enkeltbeboelserne og 300 m fra samlet bebyggelse og der skal derfor ikke indregnes en kumulativ effekt.

Figur 9. Beliggenhed af de nærmeste enkeltboliger, samlet bebyggelse og byzone.



Svineri i stierne søges elimineret ved optimal styring af ventilationsanlæg og brug af overbrusningsanlæg. Hvis der forekommer svineri i stier med fast gulv, skrubes de rene med henblik på at sikre lavest mulige ammoniak- og lugtemission.

Kommunens bemærkninger og vurderinger

Geneafstanden måles fra et vægtet lugtcentrum på husdyrbruget (typisk centrum af staldanlægget) og til nærmeste punkt hos naboen eller på zonegrænsen.

Som det fremgår af tabel 8a og 8b overholder den ansøgte produktion lovens minimumskrav til lugtgeneafstande i forhold til de angivne områdetyper. Kommunen vurderer på baggrund af ovenstående, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Kommunen vurderer dog, at hvis der skulle opstå væsentlige lugtgener hos naboer, som ikke kunne forudses på baggrund af lugtgenekriterierne, skal der være mulighed for at løse problemet, og der er stillet vilkår herom.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om gulvtyper, og staldhygiejne og vilkår i tilfælde af væsentlige lugtgener. Endvidere er der stillet følgende vilkår

- I ansøgt drift med eksisterende produktion og babystalde er der stillet vilkår, om gyllekøling i "smågrisestalden" og "Drægtighedsstalden, udv. 1".
- I ansøgt drift med udvidelse er der stillet vilkår om gyllekøling i "Smågrisestalden", "Drægtighedsstald, udv. 1." "Drægtighedsstald, udv. 2" og "Drægtighedsstald, udv. 3".

Støj og rystelser

Beskrivelse

Vedvarende støj kan forekomme fra ventilationsanlægget og foderfremstilling.

Regelmæssig kontrol, rengøring og vedligeholdelse af ventilatorerne mindsker unødigt støj.

Støj fra foderfremstilling er begrænset, idet fremstillingen foregår indendørs i foderladen.

Periodisk støj kan forekomme ved pumpning af gylle samt ved transport til og fra ejendommen.

Transport med køretøjer til og fra ejendommen vil kunne give anledning til kortvarige støjgener. Dette vil være den primære støjkilde for naboer. Støj fra transport forekommer kun få gange dagligt og i korte perioder hovedsageligt inden for normal arbejdstid. Se yderligere beskrivelse af transport til og fra ejendommen i afsnit om transport.

Ud fra ejendommens beliggenhed i forhold til naboer skønnes det, at støj fra produktionsanlægget ikke vil genere naboer og forbipasserende. Nærmeste nabo er placeret forenden af den private fællesvej og der vil derfor ikke være kørsel forbi nabobeboelsen.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune forudsætter, at anlægget på Koosgård overholder Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. Støjkriterierne omfatter al støj fra landbrugsdrift på ejendommens bygningsparcel, men ikke støj fra f.eks. markdriften.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der vil dog kunne forekomme støj fra transport. Trafikken til og fra Koosgård foregår ad Ibskervej, og forekommer primært inden for normal arbejdstid.

Kommunen vurderer, at støj fra ejendommen ikke vil udgøre et væsentligt problem for omkringboende og forbipasserende. Der er ikke foretaget støjberegninger, idet de nærmeste nabobeboelser ligger så langt fra ejendommen, at der ikke vurderes at kunne opstå væsentlige støjgener, når de stillede vilkår overholdes.

Produktionen forventes ikke at give anledning til rystelser, som kan være til gene for omgivelserne.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støjgrænser og eventuel måling af støjniveauet. Der er ikke stillet vilkår vedr. rystelser.

Støv

Beskrivelse

Støvgener vil primært kunne forekomme i høst, hvor der tilkøres korn til ejendommen. Der vil ikke blive væsentligt øgede støvgener i forhold til nuværende produktion.

Der vil ikke forekomme væsentlige støvgener fra håndtering af foder, idet foderet fremstilles i foderladen i et lukket system og en del af foderet tildes som vådfoder.

Der kan forekomme lokale støvgener i forbindelse med tildeling af strøelse i staldene. Støv fra skimmel-svampe modvirkes på Koosgård ved at opbevare strøelsen på fast bund, indendørs og tørt.

Støv fra staldanlægget vurderes ikke at genere naboer og forbipasserende, idet afstanden til nærmeste nabobeboelse er ca. 116 m.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlig støvudvikling i forbindelse med produktionen. Egentlig risiko for støvgener i forbindelse med produktionen vurderes kun at forekomme ved kørsel omkring ejendommens bygninger i tørre perioder, og det vurderes således generelt, at støv kun vil give anledning til meget lokal støvudvikling.

Der stilles dog et vilkår om støvgener, så alle aktiviteter på ejendommen herunder transport kan planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. støvgener.

Lys

Beskrivelse

Der er opsat udendørs belysning i forbindelse med indgangen til forrummet.

I nudrift og ansøgt drift er der lys i staldene inden for normal arbejdstid. I løbe- og drægtighedsstalde vil der være lys i de anbefalede 14-16 timer pr. dag af hensyn til søernes reproduktion. I øvrige staldafsnit kan der være lys i op til 8 timer pr. dag for at sikre den lovpligtige lysmængde til dyrene i min. 8 timer pr. dag.

Der ligger ingen naboejendomme i umiddelbar nærhed af anlægget, der kan blive generet af lys fra staldene.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at den beskrevne anvendelse af lys i og omkring staldene ikke vil medføre gener for omkringboende eller forbipasserende pga. afstanden. For at sikre, at eventuelle gener for omkringboende begrænses, stilles der dog vilkår vedrørende lysgener.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. lys.

Fluer og skadedyr

Beskrivelse

Der tilstræbes på ejendommen en god orden, staldhygiejne og gødningshåndtering, så risikoen for gener foranlediget af fluer, rotter og mus forebygges og begrænses.

Generelt vil ejendommen blive renholdt, herunder vil foderspild, gammelt foder og frasorteret foder blive fjernet fra foderkrybber, fodergange, lagre osv. Endvidere vil der blive foretaget rengøring ved højtryksrensning.

Vegetation langs fodmurene på driftsbygningerne fjernes. Huller og rørgennemføringer repareres med net og beton. Døre og porte holdes lukkede. De generelle retningslinjer for bekæmpelse af skadedyr i henhold til statens skadedyrsbekæmpelse følges.

Der foretages faste rutiner vedrørende fluebekæmpelse. Der bruges rovfluer og ved behov kan der anvendes kemisk fluebekæmpelse.

I relation til rottebekæmpelse er der en fast aftale med firmaet Ewers.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at der på tilfredsstillende vis er redegjort for, hvorledes forekomst af fluer og rotter m.m. vil blive forebygget og eventuelt bekæmpet, således at gener heraf undgås. Endvidere er det kommunens vurdering, at følges vilkårene i denne tilladelse, burde der ikke opstå væsentlige fluegener eller problemer med rotter. For at sikre at eventuelle gener for omkringboende begrænses, stilles der dog vilkår vedrørende skadedyrsbekæmpelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedr. fluebekæmpelse og rottesikring.

Transport

Beskrivelse

Til- og frakørsel til ejendommen foregår via privatvejen, som grænser op til Ibskervej.

Der er tale om et sammenbygget produktionsanlæg, og der forekommer derfor ingen intern transport i form af flytning af dyr eller foder mellem staldene.

Der er transport til og fra Koosgård i form af levering af foder til ejendommen, afhentning af smågrise, afhentning af dyr til slagteri og til destruktion samt transport af gylle til anden beholder og udbringning. Med en udvidelse af antallet af søer forventes en stigning i antallet af transportere i ansøgt drift. Der vil blive flere transportere af smågrise. Stigningen vil dog ikke være proportionel med stigningen i antallet af søer, idet alle grise vil blive flyttet ved 6-7 kg fremfor ca. 1/3 ved 7 kg og 2/3 ved 30 kg som det er tilfældet i nudrift.

Transport vil primært foregå inden for normal arbejdstid.

Der transporteres dyr til ejendommen i form af polte 5 gange årligt. Ingen ændring i ansøgt drift pga. større læs.

Der leveres søer til slagteriet søer hver ca. 2. uge. Transporterne sker i tidsrummet fra kl. 6 til 16. Disse udgør i alt ca. 26 transportere årligt. Ingen ændring i ansøgt drift pga. større læs.

Der sælges/overføres smågrise hver uge. I nudrift udgør transporterne ca. 100 læs pr. år. I ansøgt drift øges antallet af transportere til ca. 110 læs pr. år.

Der afhentes døde dyr 1-2 gange pr. uge, dette udgør ca. 78 transporter årligt, normalt mellem kl. 8 og 16. Ingen ændring i ansøgt drift pga. større læs.

Der leveres foder i form af sojaskrå og mineraler til ejendommen ca. hver måned. Disse transporter forventes at udgøre ca. 12 læs pr. år. Transport af korn til ejendommen udgør ca. 75 læs pr. år i nudrift 90 læs pr. år i ansøgt drift. Transporter vil primært foregå inden for normal arbejdstid, men i høstperioder kan der forekomme hjemkørsel af korn om aften.

Strøelse: 12 transporter pr. år.

Øvrige transporter herunder olie: 6 transporter pr. år.

Transport af gylle til udbringning er begrænset, idet der anvendes en gylleudlægger. Transporterne udgør ca. 20 læs pr. år. Efter udvidelse vil der være transport af gylle til beholderen på Vanggård. Disse transporter udgør ca. 60 læs pr. år.

Opgørelse af transporter på Koosgård kan ses i Tabel 9 herunder.

Tabel 9 Opgørelse af forventede antal årlige transporter til og fra Koosgård.

Type transport	Transport, antal læs/år	Transport ansøgt drift efter udvidelse, antal læs/år
Dyr til ejendommen	5	5
Dyr fra ejendommen	126	136
Afhentning af døde dyr til DAKA	78	78
Foder	12	12
Korn	75	90
Strøelse	12	12
Gylle	20	80
Øvrige	6	6
Total	334	419

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det er kommunens vurdering, at ind- og udkørsel til husdyrbruget til og fra Koosgård, som sker ad egen private vej videre ad Ibskervej, og primært inden for normal arbejdstid kan ske uden at give anledning til gener for omkringboende. Selve belastningen af det lokale vejnet reguleres af den relevante vejlovgivning, mens færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet. Der er ikke stillet vilkår i forhold til transport.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. transport.

AMMONIAKTAB OG NATURPÅVIRKNING

I dette kapitel beskrives ammoniakemissionen fra husdyrbruget og opfyldelsen af BAT-krav, og det vurderes, i hvor høj grad ammoniakemissionen påvirker beskyttet natur og sårbare arter.

Ammoniakemission og BAT-krav

Beskrivelse

Ammoniakemission fra anlægget

I ansøgningskemaet er der foretaget beregninger af ammoniakemissionen fra staldanlæg og lagre i nudrift/8-årsdrift og ansøgt drift. For hvert staldafsnit er ammoniakemissionen beregnet ved at gange størrelsen af produktionsarealet med emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystem. Tilsvarende beregnes emissionen fra gylleopbevaring ved at gange det ansøgte overfladeareal for gyllebeholdere med en emissionsfaktor for typen af gødning.

Tabel 7a. Opgørelse af ammoniakemissionen fra stalde og lagre på Koosgård før og efter ændringerne ved udvidelse

Ammoniakemission fra husdyranlægget (kg NH ₃ -N/år)				
Drift	Staldafsnit	Lagre	I alt	Meremission efter udvidelse
Ansøgt drift	4.169,8	219,5	4.389,3	1.261,3 (nudrift) + 1.861,0 (8-års drift)
Nudrift	2.910,0	218,1	3.128,0	-
8-års drift	2.488,8	39,5	2.528,3	-

Tabel 80b. Opgørelse af ammoniakemissionen fra stalde og lagre på Koosgård før og efter ændringerne ved nuværende produktion + babystalde

Ammoniakemission fra husdyranlægget (kg NH ₃ -N/år)				
Drift	Staldafsnit	Lagre	I alt	Meremission efter udvidelse
Ansøgt drift	2.924,3	218,1	3.142,3	+ 14,3 (nudrift) + 614,0 (8-års drift)
Nudrift	2.910,0	218,1	3.128,0	-
8-års drift	2.488,8	39,5	2.528,3	-

BAT-krav

Der er tidligere fastsat krav til BAT for produktionen på Koosgård. I etape 1 i den gældende miljøgodkendelse er der stillet vilkår om overdækning af ny gyllebeholder 1. I etape 2 er der stillet vilkår om gyllekøling i udvidelsen af drægtighedsstalden med en effekt på 25% i 7.500 timer og en effekt på 15% i 7.500 timer i den eksisterende smågrisestald samt i den nye smågrise- og farestald.

Etape 2 i eksisterende godkendelse er påbegyndt, drægtighedsstalden er delvis udvidet og har gyllekøling.

I ansøgningskemaet for Koosgård skal BAT for de eksisterende stalde herunder drægtighedsstald udvidelse 1 derfor beregnes ud fra emissionsfaktorer for eksisterende stalde med BAT krav fastsat i tidligere godkendelse.

For staldafsnittene ny farestald, ny smågrisestald og ny poltestald samt drægtighedsstald, udvidelse 2 er BAT angivet som ikke realiseret staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere opgørelse. For staldafsnittene drægtighedsstald, udvidelse 3 samt babystald, container og pavillon 1 + 2 er BAT angivet som nyt (inkl. renoveret) staldafsnit.

For gyllebeholdere og fortanke beregnes BAT tilsvarende ud fra eksisterende opbevaringsanlæg med BAT krav fastsat i tidligere godkendelse.

En beregning af BAT kravet fastsat i tidligere godkendelse for den eksisterende slagtesvinestald er foretaget i en scenarieberegning i skema 224252.

Samlet BAT-krav inkl. krav til gødningslagre er opgjort i Tabel 9.

Tabel 91. Vejledende BAT-krav ved ansøgt drift

Staldafsnit	Dyretype Staldsystem/gødningstype	Forudsætning	Produktionsareal (m ²)	BAT- krav/m ² (kg NH ₃ -N)	BAT- krav (kg NH ₃ - N)
Farestald	Søer, diegivende, kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgang	765	0,66	505
Løbestald	Søer, golde og drægtige, individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgang	260	1,30	338
Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige, løsgående, delvist spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgang	676	1,20	811
Drægtighedsstald, udv. 1	Søer, golde og drægtige, løsgående, delvist spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgang	351	0,94	331
Poltestald	Slagtesvin, delvist spaltegulv 50-75 % fastgulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgang	227	1,40	318
Smågrisestald	Søer, diegivende, kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgang	923	0,56	517
Drægtighedsstald, udv. 2	Søer, golde og drægtige, løsgående, delvist spaltegulv	Ikke realiseret staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgang	392	0,94	370
Drægtighedsstald, udv. 3	Søer, golde og drægtige, løsgående, delvist spaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	924	0,87	804
Babystald, container	Smågrise, to-klimastier, drænet gulv + spalter (50%/50%)	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	55	0,58	32
Babystald, pavillon 1	Smågrise, to-klimastier, drænet gulv + spalter (50%/50%)	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	125	0,58	72
Babystald, pavillon 2	Smågrise, to-klimastier, drænet gulv + spalter (50%/50%)	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	125	0,58	72
Gyllebeholder 1	Flydende gødning	Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg, BAT-krav fastsat i tidligere afgang	95	0,40	38,0
Gyllebeholder 2	Flydende gødning	Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg, BAT-krav fastsat i tidligere afgang	893	0,20	178,6

Fortank 1	Flydende gødning	Eksisterende gødningsopbevaringsanlæg, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	7	0,20	1,4
Fortank 2	Flydende gødning	Nyt (inkl. renoveret) gødningsopbevaringsanlæg	7	0,40	2,8
I alt			4.823 + 995		4.171 + 221 = 4.392

Ved udvidelse beregnes BAT-krav til 4.392 kg NH₃-N pr. år, mens den beregnede faktiske emission på 4.389 kg NH₃-N pr. år. BAT-kravet opfyldes på baggrund af anvendelse af gyllekøling i smågrisestalden, der ændres til farestald samt i gennemført samt nye udvidelser af drægtighedsstalden.

Ved den nuværende produktion + babystalde (container + pavillon1) beregnes BAT-krav til 3.142 kg NH₃-N pr. år og den beregnede faktiske emission til 3.142 kg NH₃-N pr. år. BAT-kravet opfyldes på baggrund af anvendelse af gyllekøling i smågrisestalden samt i gennemført udvidelse af drægtighedsstalden.

Kommunens vurdering

Idet der er tale om et husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr år, skal emissionen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Den eksisterende produktion ønskes godkendt efter den nye husdyrregulering (stipladsmodellen) med en mindre udvidelse i form af babystalde (etape 1). Dernæst søges om en større udvidelse af produktionen, hvor der søges om en ændring i forhold til den ikke udnyttede anden etape i den eksisterende godkendelse (etape 2).

For begge etaper er der beregnet et samlede BAT-krav. Etape 1 udløser et BAT-krav på 3.142 kg NH₃-N pr. år og i etape 2 udgør BAT-kravet 4.392 kg NH₃-N pr. år. Den ansøgte produktion i de to etaper medfører henholdsvis en beregnet faktisk emission på 3.142 kg NH₃-N pr. år og 4.389 kg NH₃-N pr. år. Den ansøgte husdyrproduktion overholder således det vejledende BAT-niveau både ved etape 1 og 2.

BAT-kravet er opfyldt på baggrund af, at det er valgt at anvende følgende som ammoniakreducerende teknologi:

- 50-75 % fast gulv (hvilke staldafsnit fremgår af tabel 4 og 5)
- Gyllekøling (hvilke staldafsnit fremgår af tabel 4 og 5)
- Overdækning af gyllebeholder nr. 2

BAT-emissionskravet er således overholdt.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår vedrørende staldsystem og ammoniakreducerende teknologi (gyllekøling og overdækning af gyllebeholder).

Påvirkning af naturområder

Beskrivelse

Ammoniakemissionen fra den ansøgte produktion på Koosgård bevirker, at omkringliggende arealer vil blive påvirket med nedfald af ammoniak. I ansøgningssystemet er der foretaget beregning af denne ammoniakde-

position til beskyttede naturområder og potentielt ammoniakfølsomme skove samt beskyttede søer i området. Beliggenheden af beregningspunkterne tættest på anlægget fremgår af kortet i

Figur .

Resultatet af beregningen af ammoniakdeposition i de angivne punkter i ansøgt drift kan ses i tabellen.

Tabellen viser de beregnede værdier for den totale ammoniakdeposition fra husdyrbrugets stalde og lagre, og for merdepositionen, der er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte produktion forårsager i forhold til henholdsvis nudrift og driften 8 år før ansøgningstidspunktet (8-års-driften). Værdierne er beregnet for depositionen ved en udvidelse af soholdet.

Figur 7. Beregningspunkter for ammoniak i området omkring Koosgård



Kommunens bemærkninger og vurdering

De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur. Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur og kategori 2-natur omfatter en forbudszone på 10 m, hvor der ikke må etableres, udvides eller foretages ændringer af stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, samt krav til den tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan efter en konkret vurdering være et krav om en maksimal merdeposition. Kravene er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og er gengivet i boksen nedenfor.

Totaldepositionen er den ammoniakdeposition, som stammer fra husdyrbrugets stalde og lagre - både fra den eksisterende og den ansøgte drift. Merdepositionen er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte drift forårsager. Merdepositionen skal beregnes ud fra alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden 2007 (8-års driften).

Kategorisering og beskyttelsesniveau for naturtyper

Kategori 1-natur

Ammoniakfølsomme naturtyper i Natura 2000-områder, hvor et enkelt husdyrbrug maksimalt må totalbelaste med 0,2-0,7 kg N/ha/år afhængigt af beliggenheden af andre husdyrbrug i nærheden*.

Kategori 2-natur

Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder: højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha. Et husdyrbrug må totalbelaste med maksimalt 1,0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur

Anden ammoniakfølsom natur (moser samt mindre heder og overdrev) og ammoniakfølsomme skove. Ved disse naturtyper kan kommunen ud fra en konkret vurdering stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

*0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug; 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug og 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.

Tabel 12. Beregningspunkter for ammoniak i området omkring Koosgård.

Naturtyper	Målepunkt	Totaldeposition (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition Nudrift (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition 8-års drift (kg NH ₃ -N/år)
Kategori 1-natur	Habitatområde	0,2	0,1	0,1
	Hede	0,1	0,0	0,0
	Overdrev	0,1-0,2	0,0-0,1	0,1
Kategori 2-natur	Overdrev	0,2	0,1	0,1
Kategori 3-natur	Overdrev	0,2	0,0-0,1	0,1
	Hede	0,2	0,1	0,1
	Skov gammel skovjordbund	0,2	0,1	0,1
Anden natur	Søer	0,6-1,0	0,2-0,3	0,3-0,4

*) Alle beregningspunkter for den fulde udvidelse kan ses udspecificeret i bilag 3

Kategori 1-natur

Der er ca. 823 m fra Koosgård til nærmeste Natura 2000-område og ca. 997 m til nærmeste kategori 1-natur. Nærmeste Natura 2000-område er N242 Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne. Depositionen på området er beregnet til 0,2 kg N/ha/år i totaldeposition og depositionen på nærmeste naturområde i habitatområdet er beregnet til 0,1 kg N/ha/år. Nærmeste kategori 1 overdrev er placeret ca. 983 m vest for Koosgård og depositionen til området beregnes til 0,2 kg N/ha/år. Kravet til maksimal totaldeposition på kategori 1-natur er på 0,2-0,7 kg N/ha/år afhængigt af antal øvrige husdyrbrug i nærheden af husdyrbruget. Med en totaldeposition på maks. 0,2 kg N/ha/år er det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak overholdt.

Kategori 2-natur

Kravet til maksimal totaldeposition til kategori 2-natur er 1 kg N/ha/år. Nærmeste kategori 2-naturareal er et overdrev beliggende ca. 1.210 m øst for Koosgård, hvortil der beregnes en totaldeposition fra Koosgård på 0,2 kg N/ha/år. Det fastsatte krav til maksimal deposition af ammoniak til kategori 2-natur er derfor overholdt.

Kategori 3-natur

For kategori 3-naturtyper skal kommunen foretage en konkret vurdering og kan på den baggrund i særlige tilfælde fastsætte vilkår med henblik på opfyldelse af krav om maksimal merdeposition af ammoniak. Ved

særlige tilfælde forstås en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 3 overdrev, -hede eller -mose, som ikke er kategori 2-natur, er et overdrev beliggende ca. 767 m syd for Koosgård. Overdrevet påvirkes med en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år i forhold til nudrift og 0,1 kg N/ha/år i forhold til 8-års drift.

En kategori 3 hede er placeret ca. 1.162 m nordøst for ejendommen. Til mosen beregnes en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år i forhold til nudrift og 0,1 kg N/ha/år i forhold til 8-års drift.

Nærmeste skov udpeget som kategori 3 skov er et skovområde (gammel skovjordbund) placeret ca. 841 m syd for Koosgård. Til skoven beregnes en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år i forhold til nudrift og en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år i forhold til 8-årsdrift.

Det fastsatte krav i forhold til kategori 3 natur er dermed overholdt.

Anden natur

Der er beregnet ammoniakdeposition til de nærmeste søer. Nærmeste sø er placeret ca. 259 m nord for Koosgård og denne påvirkes med en merdeposition fra produktionen på Koosgård på 0,3 kg N/ha/år i forhold til nudrift og 0,4 kg N/ha/år i forhold til 8-års drift.

Et beskyttet vandløb Flisebæk løber ca. 790 m nordøst for staldanlægget.

De fleste søer og vandhuller beliggende i eller ved landbrugsarealer er næringsrige søer, som der ikke er fastsat tålegrænser for. Mange søer og vandhuller er eutrofieret som følge af næringstilførsel fra andre kilder end ammoniakdeposition.

Der er herudover ingen beskyttede naturområder inden for en radius af 1.000 m fra ejendommen.

Påvirkning af Natura 2000-områder

Koosgård er beliggende ca. 823 m fra nærmeste Natura 2000-område N242 Almindingen, Ølene og Paradisbakkerne. Som det ses af tabellen er ammoniakpåvirkningen til nærmeste naturområde placeret i Natura 2000-området beregnet til 0,2 kg N/ha/år.

Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

EU-landene har vedtaget fælles regler om at beskytte naturen. Habitatdirektivet forpligter medlemslandene til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at indføre en streng beskyttelsesordning i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, som står på bilag IV. Beskyttelsen af arterne handler blandt andet om at sikre arterne mod at blive efterstræbt (jagt, indsamling, ødelæggelse af æg og yngel). Men medlemslandene skal også sikre, at arternes yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges. Viden om arternes forekomst og udbredelse opdateres løbende, bl.a. gennem det nationale program for overvågning af vandmiljø og natur (NOVANA).

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens § 10, at der ikke kan gives tilladelse, dispensation, godkendelse m.v., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, i alle livsstadier.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold, at *"Kommunen skal derfor altid foretage en vurdering af, om der inden for 300 m fra punktkilden (inden for denne afstand kan en påvirkning henføres til punktkilden) ligger områder, som kan rumme bilag IV-arter (typisk vandhuller, moser eller solåbne græsarealer), og om der er registreret en forekomst af arten."*

Bornholms Regionskommune har fra egne data samt fra naturdata på Danmarks Miljøportal ikke kendskab til, at der er registreret bilag IV-arter nærmere end mere end 1.000 m fra Koosgård.

Inden for 300 m fra produktionsanlæggene på Koosgård ligger 2 søer henholdsvis 320 m og 300 m fra nærmeste staldbygning. Kommunen har ikke kendskab til, at der er registreret bilag IV-arter i disse søer, men de kan potentielt udgøre levesteder for bilag IV-arter som padder.

Selvom kommunen ikke har kendskab til forekomst af bilag IV-arter eller andre særligt beskyttede arter i området omkring Koosgård, kan arter omfattet af bilag IV såsom padder, markfirben og flagermus dog have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealerne i området omkring anlæg og de dyrkede marker, herunder søer og skove i området.

Der er beregnet ammoniakdeposition til de potentielle levesteder for bilag IV-arter, dvs. søer beliggende nærmere end 300 m fra Koosgård. Til søen ca. 300 meter nordøst for Koosgård er der beregnet en merdeposition på 0,5 kg N/ha/år, og til søen beliggende nord for Koosgård er der beregnet en merdeposition på 0,4 kg N/ha/år (se bilag 3). Merbidrag på under 1 kg N/ha/år vurderes generelt ikke at kunne medføre en væsentlig påvirkning af lokaliteten.

Der er ikke fastsat generelle tålegrænser for søer. I habitatdirektivet er søer inddelt i fem typer. Af disse er de fire næringsfattige søtyper med fastsatte tålegrænser på 5-10 kg N/ha/år, og den femte er næringsrige søer og vandhuller, som der ikke er fastsat tålegrænser for (naturtype 3150). Mange søer og vandhuller er eutrofierede som følge af næringstilførsel fra andre kilder end ammoniakdeposition, og naturtypen næringsrige søer og vandhuller omfatter de fleste danske småsøer og vandhuller.

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at idet der er tale om i forvejen næringsrige søer, vil det atmosfæriske kvælstofbidrag fra produktionen på Koosgård ikke medføre en væsentlig ændring i lokaliteternes tilstand, og at der på den baggrund ikke er behov for at stille skærpede vilkår. Endvidere erstattes den nærmest beliggende sø, som vil modtage en stor mængde ammoniak, af en ny sø længere væk, som vil modtage væsentligt mindre ammoniak.

Kommunen har ikke kendskab til, at der er registreret bilag IV-arter i umiddelbar nærhed af udbringnings- eller aftalearealerne. Det er endvidere Bornholms Regionskommunes vurdering, at en eventuel merpåvirkning gennem ammoniakdeposition til søer i nærheden af arealerne vil være så begrænset, at den ikke vil udgøre en væsentlig påvirkning. Endvidere er det kommunens vurdering, at kravene i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 10, som omhandler anvendelse af husdyrgødning m.v., samt bestemmelserne om 2 m bræmmer langs mange vandløb og søer sikrer tilstrækkeligt imod, at der sker overfladeafstrømning af gylle fra udbringning til beskyttede naturområder som bl.a. søer og åer.

På ovenstående baggrund vurderer Bornholms Regionskommune samlet set, at bilag IV-arter og deres yngre- og rasteområder ikke trues af den ansøgte udvidelse.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet vilkår vedr. ammoniakdeposition til naturarealer.

MULIGE DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD

I dette afsnit beskrives mulige uheld, der kan føre til væsentlig forøget forurening af jord, overflade- og grundvand samt skade på mennesker, dyr og planter i forhold til normal drift. Desuden beskrives foranstaltninger til begrænsning af risici.

Miljøteknisk redegørelse

De mulige risici centrerer sig om forurening af grund- eller overfladevand med pesticider, gylle, veterinærmedicin, olie/diesel.

Mulige uheld med pesticider: Der er risiko for, at pesticider utilsigtet kan komme i overfladevand eller grundvand ved spild, lækage på sprøjte eller emballage, eller ved uheld ved transport. Der opbevares ikke pesticider på Koosgård.

Mulige uheld med gylleudslip: Der er risiko for udslip af gylle i forbindelse med pumpning af gylle til gylleholder eller ved omlastning til gyllevogn. F.eks. hvis pumpen utilsigtet fortsætter/starter med at pumpe gylle ved overpumpning.

Ved færdselsuheld med gyllevogn kan der opstå lækage. Ligeledes kan der opstå lækage fra gyllebeholder, hvis gyllebeholderen bliver påkørt.

Endelig er der risiko for gylleudslip, hvis beholderen tæres eller af anden grund ikke er tæt.

Mulige uheld med dieselolie: Lækage på tank og/eller punktfurening hvor påfyldning finder sted.

Mulige uheld med rengøringsmidler: Der kan anvendes rengøringsmidler og der anvendes desinfektionsmidler i forbindelse med vask af stalde.

Mulige uheld med veterinær medicin: Der er risiko for punktfurening, hvis veterinærmedicin håndteres lem-fældigt.

Minimering af risiko for uheld

Gylleudslip: Forebygges med opsyn samt anvendelse af sugekran ved påfyldning af gyllevogn. Herudover opmærksomhed ved udkørsel.

Gyllebeholderne tilses dagligt.

Når gyllen køres ud, udvises agtpågivenhed i trafikken. Reflekser og lygter tjekkes og renholdes, så gyllevogn tydeligt kan ses, også efter mørkets frembrud.

Gyllebeholderne er placeret ved interne transportveje, hvor kørehastigheden er lav. Der vises agtpågivenhed ved kørsel på interne transportveje.

Dieselolie: Olie tank står på fast og uigennemtrængeligt gulv i fyrrum.

Rengøringsmidler: Der anvendes kun godkendte midler. Det er vigtigt at håndtere eventuelle rengøringsmidler og desinfektionsmidler korrekt.

Rengørings og desinfektionsmidler oplagres på fast bund.

Veterinær medicin: Forebyggelse sker ved at opbevarer medicinen forsvarligt, og leverer evt. medicinrester retur til dyrlæge eller apotek.

Pesticider: Der sørges for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker. Og pesticiderne opbevares forsvarligt på Koosgård. Giftige bekæmpelsesmidler opbevares forsvarligt under lås. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v. Der opbevares ikke pesticider på Koosgård.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Gylle: Ved lækage/overløb fra gylletanke, etableres en barriere, så gyllen ikke løber mod beskyttede søer, eller mod grøft/vandløb. Hvis der er risiko for, at gylle løber mod åbne grøfter eller søer, kan der etableres barriere med f.eks. bigballer af halm.

Ved udslip/overløb, hvor der er en sandsynlighed for akut forurening, kontaktes alarmcentralen (112). Alarmcentralen kontakter relevante medarbejdere i Center for Natur, Miljø og Fritid i BRK.

Når gyllen overpumpes fra fortank til gyllebeholder, overvåges overpumpningen. De, som arbejder i stalden, ved, hvor afbryder til pumpen er placeret. Gylletanken er underlagt lovpligtig kontrol og kontrolleres hyppigt visuelt og der føres logbog.

Sker der tilsvining af vejene ved gyllekørsel, bliver der skiltet med glatføreskilt, og der bliver ryddet op senest ved arbejdets ophør samme dag

Hvis det værste uheld skulle ske, og der opstår lækage fra gyllevognen enten på landevej eller i marken, stoppes evt. gylleafløb mod grøft, dræn og vandløb med f.eks. halmbigballer. Der tages kontakt til kommunens Teknik og Miljøafdeling, og yderligere tiltag aftales.

Lugtgener fra gyllespredning minimeres ved at sprede under bedst mulige forhold (lille vindhastighed og høj luftfugtighed)

Olie: Ved oliespild fra dieseltank eller maskiner opsuges spild med f.eks. savsmuld eller kattegrus. Olietankene er underlagt lovgivning. Tankene står på fast bund, hvor evt. olielækage er synlig. Ved spild fra olietank spredes ligeledes sugende materiale, som opsamles og afleveres på modtagestation.

Rengørings og desinfektionsmidler: Hvis der forekommer utilsigtet spild, opsamles det f.eks. med savsmuld eller kattegrus.

Medicin: Uheld med udslip af medicin forebygges ved altid at opbevare veterinærmedicin på korrekt; også medicin, som er i brug. Desuden følges dyrlægens instruktioner, og brugsanvisningen på pakningen.

Pesticider: Der opbevares ikke pesticider på Koosgård.

Der er førstehjælpeudstyr til rådighed på Koosgård.

Generelt gælder, at ved akut forurening af olie, gylle eller spildevand, tilkaldes alarmcentralen på 112. Alarmcentralen tilkalder en miljømedarbejder fra Bornholms Regionskommune, Center for Natur, Miljø og Fritid.

I stalden og på marken medbringes en mobiltelefon således det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Strømafbrydelse, generelt

Lovgivningen forlanger, at man kan redegøre for, hvordan dyrene beskyttes ved strømafbrydelse.

Alarmanlæg og nødopluk er lovpligtig i stalde med mekanisk ventilation. Det er desuden vigtigt, at dyrene fortsat har adgang til foder og vand.

Strømafbrydelse, Koosgård

For Koosgård gælder:

Ventilation: Der er nødopluk, der sikrer et luftskifte i staldene. Ved strømsvigt i varmeperioder vil nødopluk blive suppleret med åbning af døre og vinduer for at sikre et tilstrækkeligt luftskifte. Ved længere strømsvigt opstartes nødgenerator.

Vand: Der vil være vand også ved strømsvigt (offentlig vandforsyning).

Foder: Udfodring sker automatisk og er afhængig af strøm.

Kommunens vurdering

Opbevaring af fast husdyrgødning

Området er allerede indarbejdet i husdyrbrugloven og indgår i beregninger vedrørende husdyrbrugets ammoniakemission og lugtemission i afsnittene "Gener fra husdyrbruget" og "Ammoniak og Naturpåvirkning", hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere i dette afsnit.

Opbevaring af gylle

Området er allerede indarbejdet i husdyrbrugloven og indgår i beregninger vedrørende husdyrbrugets ammoniakemission og lugtemission i afsnittene ” Gener fra husdyrbruget” og ”Ammoniak og Naturpåvirkning”, hvorfor dette ikke vil blive gennemgået yderligere i dette afsnit.

Håndtering af husdyrgødning

- Der udføres lovpligtig 10 års beholderkontrol.
- Tanken tømmes ca. én gang årligt for inspektion og vedligeholdelse
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter, at der er igen er gylle i tanken, er etableret flydelag
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på betydende utætheder

Området er ikke omfattet af godkendelseskravet, og vil derfor ikke blive gennemgået yderligere, udover de ovenfor nævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand.

Bornholms Regionskommune vurderer, derfor at BAT er overholdt i forhold til opbevaring og håndtering af gødning.

Udbringning af husdyrgødning

1. august 2017 overtog Landbrugs- og Fiskeristyrelsen regulering og kontrollen med udbringningsarealerne og vil dermed være dækket af generelle regler. Området er ikke omfattet af godkendelseskravet, og vil derfor ikke blive gennemgået yderligere.

Ifølge ansøger vil følgende dog blive praktiseret på bedriften:

- Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Gyllen nedfældes på græsmarker.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Udkørsel af flydende husdyrgødning på dage med lav fordampning/regn.
- Udkørsel af flydende husdyrgødning til afgrøder i god vækst og/eller afgrøder med en plante-højde, der reducerer fordampningen.

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand, vurderer Bornholms Regionskommune at BAT er overholdt i forhold til udbringning af husdyrgødning.

Beredskabsplan

Bornholms Regionskommune vurderer, at der skal foreligge en beredskabsplan, som indeholder følgende:

- En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder/spildevandskilder.
- Handlungsplaner for hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres.
- Hvor udstyr til håndtering af forureningsulykker er placeret.

Vilkår

I henhold til klagenævnspraksis vurderes det, at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for håndtering af bl.a. flydende husdyrgødning anses for tilstrækkelige til at imødegå forurening ved et eventuelt udslip, og derfor er der ikke stillet yderligere vilkår til at forebygge uheld m.v.

Der er dog stillet vilkår om udarbejdelse af en beredskabsplan, som indeholder handleplaner for blandt andet, hvordan brand, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrollerede afstrømninger fra møddinger og ensilagepladser samt olieudslip håndteres.

EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette afsnit beskrives og vurderes, hvordan ansøger gennemfører eller planlægger at gennemføre egenkontrol og management. Desuden beskrives de dokumenter og registreringer, som ansøger skal præstere for at dokumentere, at vilkårene i miljøtilladelsen er overholdt.

Miljøteknisk redegørelse

Management og egenkontrol

- Forbrug af råvarer opgøres kvartalsmæssigt ifm. udarbejdelse af E-kontrol
- Foderblandinger optimeres mindst én gang årligt af foderkonsulent
- Forbrug af vand og energi følges kvartalsmæssigt og opgøres min. én gang årligt ifm. årsregnskab
- Produktionsapparatet efterses i det daglige arbejde
- Der er dyrlægebesøg hver måned/ iht. lovgivning på området
- Ejer og medarbejdere deltager i relevante efteruddannelseskurser og erfagrupper
- Der udarbejdes den lovpligtige gødningsplan
- Der føres logbog over flydelag i gyllebeholder

- Der er 10 års kontrol på gyllebeholdere
- Gyllepumpning overvåges
- Der er egenkontrolprogram for dyrevelfærd. Programmet følges op ifm. dyrlægebesøg og kontrolleres ifm. Danish kontrol hvert 3. år
- Der gennemføres egenkontrol ift. "Branchekode for foderhygiejne"
- Der er udarbejdet en beredskabsplan med beskrivelse af forholdsregler ifm. uheld

Koosgård er desuden, som leverandør til Danish Crown, omfattet regelsættet "Code of Practice".

Dokumentation

- Gødningsplan
- Foderoptimeringer og analyser
- Produktionsrapporter
- Logbog for flydelag på gylletank
- 10 års beholderkontrol

I løbet af få dage kan skaffes:

- Fakturaer på køb og salg af foder og dyr
- Sundhedsbemærkninger fra slagteri

Kommunens vurdering

Bornholms Regionskommune vurderer, at gennemførelse af den beskrevne egenkontrol samt overholdelse af de stillede vilkår vil medføre, at der løbende holdes øje med, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen

overholdes, og at det er dokumenteret, således at kommunen ved tilsyn eller på efterspørgsel kan kontrollere dette.

Dokumentationen skal opbevares i mindst 5 år.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at alle vilkår skal være kendt af de ansatte samt om dokumentation for produktionsarealets størrelse, korrekt bortskaffelse af affald mv.

IE-BRUG

Miljøteknisk redegørelse

Foranstaltninger ved ophør

Ved husdyrbrugets ophør tømmes stalde, foderlagre, gyllekanaler og -tanke. Der rengøres overalt, således at der ikke forefindes foder- og gødningsrester mv., der kan tiltrække skadedyr. Skadedyrsbekæmpelsen på ejendommen opretholdes. Alle forurenende dele på anlægget fjernes. Der foretages en vedligeholdelse af bygningerne for at undgå forfald, eller bygningerne nedrives. Ved fjernelse af bygningerne vil byggeaffaldet blive sorteret og kørt til hhv. forbrænding, genbrug eller deponi.

Alternativer til teknologi, teknik og foranstaltninger

Teknologier som gylleforsuring og luftrensning er fravalgt, idet der i den eksisterende produktion anvendes teknologien gyllekøling. Varmen fra gyllekølingen anvendes til opvarmning af staldene samt mandskabsfaciliteter og værksted.

Kommunens vurdering

Det er krav fra EU at husdyrbrug med intensiv opdræt af fjerkræ eller svin skal opfylde BAT-konklusionerne³ og at disse skal lægges til grund for godkendelsesvilkårene for anlæg. Bornholms Regionskommune har derfor gennemgået BAT-konklusionerne i forhold til gældende dansk lovgivning.

Miljøledelsessystemer

Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse.

Miljøledelsen skal omfatte:

1. formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
2. fastsætte miljømål,
3. udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
4. minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

³ Artikel 14.3 i IE-direktivet (2010/75/EU, KOMMISSIONENS GENNEMFØRELSESAFGØRELSE (EU) 2017/302 af 15. februar 2017

Bornholms Regionskommune vurderer, at husdyrbruget lever over til anvendelse af bedst anvendelige teknologi, som tidligere beskrevet i nærværende miljøgodkendelse. Endvidere er det regionskommunens vurdering, at husdyrbruget har alle muligheder for at leve op til lovkravet om implementering af miljøledelse inden deadline.

Vilkår

På baggrund af ovenstående er der stillet vilkår om, at der er implementeret miljøledelse på Koosgård.

SAMLET VURDERING

Samlet set vurderer Bornholms Regionskommune, at når miljøtilladelsens vilkår overholdes, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Bornholms Regionskommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

På baggrund af husdyrbrugets beliggenhed og de beskrevne ikke-væsentlige virkninger på det lokale miljø, vurderer Bornholms Regionskommune desuden, at det ansøgte ikke vil have grænseoverskridende virkninger.

BILAG

Bilagsoversigt:

1. Produktionsareal ansøgt drift, nudrift og 8-årsdrift
2. Beredskabsplan for Koosgård
3. Naturberegningpunkter

Bilag 1. Produktionsareal ansøgt, nudrift og 8-årsdrift



Ansøgt drift:

<p>1. Poltestald: $10,6 \times 25,7 \text{ m} = 272,4 \text{ m}^2$ Gang, langs: $25,7 \times 0,9 \text{ m} = 23,1 \text{ m}^2$ Gang, tværs: $4,8 \times 1,1 \text{ m} = 5,3 \text{ m}^2$ Krybber: $4,8 \times 0,36 \text{ m} \times 10 \text{ stk.} = 17,3 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 227 m²</p>	<p>2. Smågrisestald/ farestald: $45,0 \times 25,7 \text{ m} = 1.156,5 \text{ m}^2$ Gang, sektioner: $43,2 \times 0,9 \text{ m} \times 4 \text{ stk.} = 155,5 \text{ m}^2$ Gang, tværs: $25,7 \times 1,8 \text{ m} = 46,3 \text{ m}^2$ Sektionsvægge: $43,2 \times 0,1 \text{ m} \times 3 \text{ stk.} = 13,0 \text{ m}^2$ Krybber: $0,65 \times 0,3 \text{ m} \times 96 \text{ stk.} = 18,7 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 923 m²</p>
<p>3. Farestald: $41,8 \times 25,7 \text{ m} = 1.074,3 \text{ m}^2$ Gang, sektioner: $39,0 \times 0,83 \text{ m} \times 6 \text{ stk.} = 194,2 \text{ m}^2$ Gang, tværs: $25,7 \times 0,8 \text{ m} = 20,6 \text{ m}^2$ Gang, tværs: $25,7 \times 2,0 \text{ m} = 51,4 \text{ m}^2$ Sektionsvægge: $39 \times 0,1 \text{ m} \times 2 \text{ stk.} = 7,8 \text{ m}^2$ Krybber: $0,65 \times 0,3 \text{ m} \times 180 \text{ stk.} = 35,1 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 765 m²</p>	<p>4. Drægtighedsstald: $29,75 \times 24,55 \text{ m} = 730,4 \text{ m}^2$ Gang, langs: $29,75 \times 1,5 \text{ m} = 44,6 \text{ m}^2$ Halvvægge: $5,5 \times 0,1 \text{ m} \times 6 \text{ stk.} = 3,3 \text{ m}^2$ Foderstationer: $1 \text{ m}^2 \times 6 \text{ stk.} = 6,0 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 676 m²</p>
<p>5. Løbestald: $19,8 \times 24,55 \text{ m} = 486,1 \text{ m}^2$ Gang, langs: $19,8 \times 1,15 \text{ m} = 22,8 \text{ m}^2$ Gang, langs: $19,8 \times 0,65 \text{ m} \times 2 \text{ stk.} = 25,7 \text{ m}^2$ Gange, tværs: $23,4 \times 1,1 \text{ m} \times 3 \text{ stk.} = 75,1 \text{ m}^2$ Gange, tværs: $23,4 \times 1,5 \text{ m} \times 3 \text{ stk.} = 102,4 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 260 m²</p>	<p>6. Fortank 1 Diameter: 3 m Overfladeareal: 7 m²</p>
<p>7. Gyllebeholder 1 Diameter: 11 m Overfladeareal: 95 m²</p>	<p>8. Drægtighedsstald, udv. 1: $17,0 \times 24,55 \text{ m} = 417,4 \text{ m}^2$ Gang, langs: $17,0 \times 1,5 \text{ m} = 25,5 \text{ m}^2$ Gange, tværs: $23,1 \times 0,8 \text{ m} \times 2 \text{ stk.} = 36,9 \text{ m}^2$</p>

	<p>Halvvægge: $5,5 \times 0,1 \text{ m} \times 6 \text{ stk.} = 3,3 \text{ m}^2$ Foderstationer: $1 \text{ m}^2 \times 2 \text{ stk.} = 2,0 \text{ m}^2$</p> <p>Krybber, sygestier: $0,5 \times 0,35 \text{ m} \times 10 \text{ stk.} = 1,75 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 351 m²</p>
<p>9. Gyllebeholder 2 Diameter: 33,6 m Overfladeareal: 893 m²</p>	<p>10. Babystald, container: $12,0 \times 6,3 \text{ m} = 75,6 \text{ m}^2$ Gang, langs: $12,0 \times 1,3 \text{ m} = 15,6 \text{ m}^2$ Gange: $1,0 \times 0,75 \text{ m} \times 4 \text{ stk.} = 3,0 \text{ m}^2$ Krybber: $0,6 \times 0,4 \text{ m} \times 4 \text{ stk.} = 1,6 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 55 m²</p>
<p>11b. Baystald, pavillon 1: $36,0 \times 4,4 \text{ m} = 158,4 \text{ m}^2$ Gang, langs: $36,0 \times 0,8 \text{ m} = 28,8 \text{ m}^2$ Krybber: $0,6 \times 0,4 \text{ m} \times 20 \text{ stk.} = 4,8 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 125 m²</p>	<p>12. Drægtighedsstald, udv. 2: $18,2 \times 24,55 \text{ m} = 446,8 \text{ m}^2$ Gang, langs: $18,2 \times 1,5 \text{ m} = 27,3 \text{ m}^2$ Gange, tværs: $23,1 \times 1,0 \text{ m} = 23,1 \text{ m}^2$ Halvvægge: $5,5 \times 0,1 \text{ m} \times 6 \text{ stk.} = 3,3 \text{ m}^2$ Foderstationer: $1 \text{ m}^2 \times 6 \text{ stk.} = 6,0 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 392 m²</p>
<p>13. Drægtighedsstald, udv. 3: $40,82 \times 24,55 \text{ m} = 1.002,1 \text{ m}^2$ Gang, langs: $40,8 \times 1,5 \text{ m} = 61,2 \text{ m}^2$ Halvvægge: $5,5 \times 0,1 \text{ m} \times 16 \text{ stk.} = 8,8 \text{ m}^2$ Foderstationer: $1 \text{ m}^2 \times 8 \text{ stk.} = 8,0 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 924 m²</p>	<p>14. Baystald, pavillon 2: $36,0 \times 4,4 \text{ m} = 158,4 \text{ m}^2$ Gang, langs: $36,0 \times 0,8 \text{ m} = 28,8 \text{ m}^2$ Krybber: $0,6 \times 0,4 \text{ m} \times 20 \text{ stk.} = 4,8 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 125 m²</p>
<p>15. Fortank 2 Diameter: 3 m Overfladeareal: 7 m²</p>	

Nudrift:

<p>1. Poltestald: $10,6 \times 25,7 \text{ m} = 272,4 \text{ m}^2$ Gang, langs: $25,7 \times 0,9 \text{ m} = 23,1 \text{ m}^2$ Gang, tværs: $4,8 \times 1,1 \text{ m} = 5,3 \text{ m}^2$ Krybber: $4,8 \times 0,36 \text{ m} \times 10 \text{ stk.} = 17,3 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 227 m²</p>	<p>2. Smågrisestald: $45,0 \times 25,7 \text{ m} = 1.156,5 \text{ m}^2$ Gang, sektioner: $43,2 \times 0,9 \text{ m} \times 4 \text{ stk.} = 155,5 \text{ m}^2$ Gang, tværs: $25,7 \times 1,8 \text{ m} = 46,3 \text{ m}^2$ Sektionsvægge: $43,2 \times 0,1 \text{ m} \times 3 \text{ stk.} = 13,0 \text{ m}^2$ Krybber: $0,65 \times 0,3 \text{ m} \times 96 \text{ stk.} = 18,7 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 923 m²</p>
<p>3. Farestald: $41,8 \times 25,7 \text{ m} = 1.074,3 \text{ m}^2$ Gang, sektioner: $39,0 \times 0,83 \text{ m} \times 6 \text{ stk.} = 194,2 \text{ m}^2$ Gang, tværs: $25,7 \times 0,8 \text{ m} = 20,6 \text{ m}^2$ Gang, tværs: $25,7 \times 2,0 \text{ m} = 51,4 \text{ m}^2$ Sektionsvægge: $39 \times 0,1 \text{ m} \times 2 \text{ stk.} = 7,8 \text{ m}^2$ Krybber: $0,65 \times 0,3 \text{ m} \times 180 \text{ stk.} = 35,1 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 765 m²</p>	<p>4. Drægtighedsstald: $29,75 \times 24,55 \text{ m} = 730,4 \text{ m}^2$ Gang, langs: $29,75 \times 1,5 \text{ m} = 44,6 \text{ m}^2$ Halvvægge: $5,5 \times 0,1 \text{ m} \times 6 \text{ stk.} = 3,3 \text{ m}^2$ Foderstationer: $1 \text{ m}^2 \times 6 \text{ stk.} = 6,0 \text{ m}^2$ Produktionsareal: 676 m²</p>
<p>5. Løbestald: $19,8 \times 24,55 \text{ m} = 486,1 \text{ m}^2$ Gang, langs: $19,8 \times 1,15 \text{ m} = 22,8 \text{ m}^2$ Gang, langs: $19,8 \times 0,65 \text{ m} \times 2 \text{ stk.} = 25,7 \text{ m}^2$ Gange, tværs: $23,4 \times 1,1 \text{ m} \times 3 \text{ stk.} = 75,1 \text{ m}^2$ Gange, tværs: $23,4 \times 1,5 \text{ m} \times 3 \text{ stk.} = 102,4 \text{ m}^2$</p>	<p>6. Fortank Diameter: 3 m Overfladeareal: 7 m²</p>

Produktionsareal: 260 m²	
7. Gyllebeholder 1 Diameter: 11 m Overfladeareal: 95 m²	8. Drægtighedsstald, udv. 1: 17,0 x 24,55 m = 417,4 m² Gang, langs: 17,0 x 1,5 m = 25,5 m ² Gange, tværs: 23,1 x 0,8 m x 2 stk. = 36,9 m ² Halvvægge: 5,5 x 0,1 m x 6 stk. = 3,3 m ² Foderstationer: 1 m ² x 2 stk. = 2,0 m ² Krybber, sygestier: 0,5 x 0,35 m x 10 stk. = 1,75 m ² Produktionsareal: 351 m²
9. Gyllebeholder 2 Diameter: 33,6 m Overfladeareal: 893 m²	10. Babystald, container: 12,0 x 6,3 m = 75,6 m² Gang, langs: 12,0 x 1,3 m = 15,6 m ² Gange: 1,0 x 0,75 m x 4 stk. = 3,0 m ² Krybber: 0,6 x 0,4 m x 4 stk. = 1,6 m ² Produktionsareal: 55 m²
11a. Baystald, pavillon 1: 36,0 x 4,4 m = 158,4 m² Gang, langs: 36,0 x 0,8 m = 28,8 m ² Krybber: 0,6 x 0,4 m x 20 stk. = 4,8 m ² Produktionsareal: 125 m²	

8-års drift:

1. Poltestald: 10,6 x 25,7 m = 272,4 m² Gang, langs: 25,7 x 0,9 m = 23,1 m ² Gang, tværs: 4,8 x 1,1 m = 5,3 m ² Krybber: 4,8 x 0,36 m x 10 stk. = 17,3 m ² Produktionsareal: 227 m²	2. Smågrisestald: 45,0 x 25,7 m = 1.156,5 m² Gang, sektioner: 43,2 x 0,9 m x 4 stk. = 155,5 m ² Gang, tværs: 25,7 x 1,8 m = 46,3 m ² Sektionsvægge: 43,2 x 0,1 m x 3 stk. = 13,0 m ² Krybber: 0,65 x 0,3 m x 96 stk. = 18,7 m ² Produktionsareal: 923 m²
3. Farestald: 41,8 x 25,7 m = 1.074,3 m² Gang, sektioner: 39,0 x 0,83 m x 6 stk. = 194,2 m ² Gang, tværs: 25,7 x 0,8 m = 20,6 m ² Gang, tværs: 25,7 x 2,0 m = 51,4 m ² Sektionsvægge: 39 x 0,1 m x 2 stk. = 7,8 m ² Krybber: 0,65 x 0,3 m x 180 stk. = 35,1 m ² Produktionsareal: 765 m²	4. Drægtighedsstald: 29,75 x 24,55 m = 730,4 m² Gang, langs: 29,75 x 1,5 m = 44,6 m ² Halvvægge: 5,5 x 0,1 m x 6 stk. = 3,3 m ² Foderstationer: 1 m ² x 6 stk. = 6,0 m ² Produktionsareal: 676 m²
5. Løbestald: 19,8 x 24,55 m = 486,1 m² Gang, langs: 19,8 x 1,15 m = 22,8 m ² Gang, langs: 19,8 x 0,65 m x 2 stk. = 25,7 m ² Gange, tværs: 23,4 x 1,1 m x 3 stk. = 75,1 m ² Gange, tværs: 23,4 x 1,5 m x 3 stk. = 102,4 m ² Produktionsareal: 260 m²	6. Fortank Diameter: 3 m Overfladeareal: 7 m²
7. Gyllebeholder 1 Diameter: 11 m Overfladeareal: 95 m²	

Bilag 2. Beredskabsplan for Koosgård

Beredskabsplan

Koosgård, Ibskervej 30, 3730 Nexø

Opdateret 2021
Opdateret 2022
Opdateret 2023
Opdateret 2024

Telefonliste	Brand - instruks	Overløb af gylle - instruks	Kemikalier, oliespild - instruks	Stophaner og hovedafbrydere	Strømsvigt - instruks	Personskade - instruks
Brandvæsen 112	RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra	Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletank RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra	Ved større udslip af kemikalier og olie RING 112 - oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra	Vand Hovedstophaner er placeret ved foderlade.	Ved strømsvigt vurderes om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.	RING 112 – oplys: • Navn, adresse og tlf nr. der ringes fra • Hvad der er sket og persons tilstand • Adgangsveje
Ambulance 112	Hvad er der sket og at det er en gårdbrand	• Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud	• Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud	Stophaner er placeret i mellemgange.	Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.	• Hvad der er sket og persons tilstand • Adgangsveje
Lægevagt 1813	Er der tilskadekomne - hvor mange?	• Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring	• Om der er risiko for forurening af vandløb, drikkevand	Elektricitet Hovedafbrydere er placeret ved foderlade.	Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).	Yd almindelig førstehjælp.
Miljømyndighed Helle Thers 56922074	Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget	Ved mindre spilid kontaktes kun miljømyndighederne.	Ved mindre spilid kontaktes kun miljømyndighederne.	Eltavler er placeret ved: • Foderlade • Staldkontor	Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper o.l.	Førstehjælpsudstyr er placeret ved forrum til stalde.
Landboencentret 56907800	Kontakt Preben 40942065	Kontakt Preben 40942065	Kontakt Preben 40942065	Kontakt Preben 40942065	Ved længere strømsvigt opstartes nødgenerator.	Kontakt lægevagten ved mindre personskade.
Dyr læge Danvet 51512533	Start rednings- og slukningsarbejde, hvis forsvarligt: • Evakuer dyr • Fjern olie, trykflasker, gødning og kemikalier	Forsøg opdæmning for at undgå, at gylle løber mod dræn og grøft.	Forsøg opdæmning for at undgå, at udslip løber til brønd, dræn, grøft eller vandløb.	Kontakt Preben 40942065	Kontakt Preben 40942065	Kontakt Preben 40942065
Elektriker Ventilation Smed/WVS 56492095 51240836 56492001	Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.	Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halm-baller ol. afhængig af mængden af gylle.	Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halm-baller ol. afhængig af mængden af gylle.	Kontakt Preben 40942065	Ved strømsvigt på over ca. 1/2 time, ring til Østkraft og forhør om varigheden af udfaldet. Tlf nr. 5693 0930.	Arbejdsulykker og personskade skal anmeldes til via EASY på www.easy.ask.dk
Preben 40942065	Modtag brandvæsenet og udlever kortmateriale. Oplys om: • Tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed • Hvor det brænder og omfang • Hvor der er adgangsveje	Modtag brandvæsen/myndighed og orientér om sted, omfang mv.	Anvend søvsmuld eller kattegrus til opsug af mindre spilid. Modtag brandvæsen/myndighed og orientér om sted, omfang mv.	Kontakt Preben 40942065		

BEREDSKABSKORT - VEND



KOOSGÅRD

Bilag 3. Naturberegningpunkter

Oversigt af naturpunkter

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Sø S	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,3	0,2	0,6	▼
Hede V	Kategori 1	Ansøger	1	Mk	0,0	0,0	0,1	▼
Skov gl. jordbund S	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,2	▼
Overdrev S	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,0	0,2	▼
Overdrev Ø	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,2	▼
Hede NØ	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,2	▼
Overdrev SØ	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,1	0,1	0,2	▼
Overdrev NV	Kategori 1	Ansøger	1	Mk	0,1	0,0	0,1	▼
Overdrev V	Kategori 1	Ansøger	1	Mk	0,1	0,1	0,2	▼
Habitatnatur	Kategori 1	Ansøger	1	Mk	0,1	0,1	0,2	▼
Habitatområde V	Kategori 1	Ansøger	1	Mk	0,1	0,1	0,2	▼
Sø N	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,3	1,0	▼
Sø ny placering	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,5	0,3	1,2	▼
Overdrev Ø	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,2	▼

